

Vuxenutbildning

Sammanfattning

I betänkandet behandlas 93 motionsyrkanden från den allmänna motionstiden 2005 och 2 yrkanden som väckts med anledning av propositioner inom kulturutskottets område, samtliga rörande vuxenutbildningsfrågor.

Utskottet föreslår att riksdagen bifaller tre motionsyrkanden angående möjligheterna för folkhögskolor att bedriva svenskundervisning för invandrare.

Utskottet föreslår att riksdagen avslår övriga yrkanden.

Betänkandet behandlar vissa övergripande frågor, såsom rätt till gymnasial vuxenutbildning, det livslånga lärandet, infrastruktur för vuxenutbildningen samt översyn av vuxenutbildningen respektive den eftergymnasiala yrkesutbildningen. Vidare behandlas yrkanden om rätt till utbildning för vuxna med utvecklingsstörning respektive funktionshinder. Yrkanden som rör inrättandet av en yrkeshögskola och därvid sammanhängande frågor samt frågor som rör den kvalificerade yrkesutbildningen behandlas också. Vidare behandlas yrkanden om inrättande av vissa yrkesutbildningar och validering av yrkeskunskaper. Yrkanden som rör svenskundervisning för invandrare behandlas också vad avser organisation, uppläggning av undervisningen samt utbildningsinnehåll.

I huvudsak hänvisas till tidigare ställningstaganden och gällande regler, men också till det utrednings- och beredningsarbete som pågår i Regeringskansliet vad avser vuxenutbildningen.

Socialdemokraterna reserverar sig mot förslaget att utvidga möjligheten för folkhögskolor att bedriva svenskundervisning för invandrare. I betänkandet finns också reservationer från övriga partier. Moderaterna och Folkpartiet har dessutom avgivit särskilda yttranden.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	4
Utskottets överväganden	9
Övergripande frågor	9
Rätt till utbildning för vuxna med utvecklingsstörning	12
Rätt till utbildning för vuxna med funktionshinder	13
Fack- och yrkeshögskola	14
Den kvalificerade yrkesutbildningen	16
Vissa utbildningar	17
Validering av yrkeskunskaper	19
Organisationen av sfi	21
Uppläggnings av sfi	23
Utbildningsinnehåll m.m. i sfi	24
Övrigt	27
Reservationer	29
1. Rätt till gymnasial vuxenutbildning, punkt 1 (m, fp, kd, c)	29
2. Livslångt lärande, punkt 2 (fp)	29
3. Livslångt lärande, punkt 2 (c)	30
4. Vuxenutbildningen likvärdig med ungdomsskolan, punkt 3 (fp)	31
5. Utveckling av den eftergymnasiala yrkesutbildningen, punkt 4 (m, fp, kd, c)	31
6. Infrastruktur för vuxenutbildningen, punkt 5 (kd)	32
7. Invandrare i vuxenutbildningen, punkt 6 (kd)	32
8. Utredning om vuxenutbildningen, punkt 7 (kd)	33
9. Översyn av den eftergymnasiala yrkesutbildningen, punkt 8 (fp, kd, c)	33
10. Rätt till utbildning för vuxna med utvecklingsstörning, punkt 9 (m, fp, kd, c)	34
11. Rätt till utbildning för vuxna med funktionshinder, punkt 10 (m, fp, kd, c)	35
12. Inrättande av en yrkeshögskola, punkt 11 (fp)	35
13. Inrättande av en yrkeshögskola, punkt 11 (kd)	36
14. Yrkeshögskolans organisation och uppgifter m.m., punkt 12 (kd)	37
15. Flexibla system för den kvalificerade yrkesutbildningen, punkt 15 (c)	38
16. Hantverksutbildning, punkt 17 (m, fp, kd)	38
17. Inrättande av en musikinstrumentmakarutbildning, punkt 18 (kd)	39
18. Utbildningssatsning på undersköterskor, punkt 20 (kd)	40
19. Validering av yrkeskunskaper, punkt 21 (v, mp)	40
20. Validering av yrkeskunskaper, punkt 21 (kd)	41
21. Validering av yrkeskunskaper, punkt 21 (c)	42
22. Konkurrensutsättning av svenskundervisning för invandrare, punkt 22 (m, fp, c)	42

23. Svenskundervisning för invandrare inom vuxenutbildningen, punkt 23 (m, fp)	43
24. Svenskundervisning för invandrare inom vuxenutbildningen, punkt 23 (v)	44
25. Svenskundervisning för invandrare i folkhögskola, punkt 24 (s)	44
26. Ny benämning på svenskundervisning för invandrare, punkt 26 (v)	45
27. Individualisering och praktik inom svenskundervisning för invandrare, punkt 27 (m, fp, kd, c)	45
28. Individualisering och praktik inom svenskundervisning för invandrare, punkt 27 (v, mp)	46
29. Utbildningsinnehållet i svenskundervisningen för invandrare, punkt 28 (kd)	47
30. Utbildningsinnehållet i svenskundervisningen för invandrare, punkt 28 (v)	47
31. Behörighetskrav för lärare i svenskundervisning för invandrare, punkt 30 (v)	48
32. Uppdrag till Myndigheten för skolutveckling angående sfi, punkt 31 (v)	48
Särskilda yttranden	50
1. Individualisering och praktik inom svenskundervisning för invandrare, punkt 27 (fp)	50
2. Utbildningsinnehållet i svenskundervisningen för invandrare, punkt 28 (m)	50
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag	51
Motioner väckta med anledning av prop. 2005/06:2	51
Motioner från allmänna motionstiden hösten 2005	51

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. **Rätt till gymnasial vuxenutbildning**

Riksdagen avslår motionerna 2005/06:Ub283 yrkande 22, 2005/06:Ub383 yrkande 2 och 2005/06:Ub533 yrkande 1.

Reservation 1 (m, fp, kd, c)

2. **Livslångt lärande**

Riksdagen avslår motionerna 2005/06:Ub383 yrkande 1 och 2005/06:Ub426 yrkande 53.

Reservation 2 (fp)

Reservation 3 (c)

3. **Vuxenutbildningen likvärdig med ungdomsskolan**

Riksdagen avslår motion 2005/06:Ub383 yrkande 11.

Reservation 4 (fp)

4. **Utveckling av den eftergymnasiala yrkesutbildningen**

Riksdagen avslår motion 2005/06:Ub347 yrkande 9.

Reservation 5 (m, fp, kd, c)

5. **Infrastruktur för vuxenutbildningen**

Riksdagen avslår motionerna 2005/06:Ub533 yrkande 3, 2005/06:Ub571 och 2005/06:N438 yrkande 4.

Reservation 6 (kd)

6. **Invandrare i vuxenutbildningen**

Riksdagen avslår motion 2005/06:Sf389 yrkande 5.

Reservation 7 (kd)

7. **Utredning om vuxenutbildningen**

Riksdagen avslår motionerna 2005/06:Ub327, 2005/06:Ub525 och 2005/06:Ub533 yrkande 4.

Reservation 8 (kd)

8. **Översyn av den eftergymnasiala yrkesutbildningen**

Riksdagen avslår motionerna 2005/06:Ub383 yrkande 8, 2005/06:Ub426 yrkande 55 och 2005/06:Ub450 yrkande 3.

Reservation 9 (fp, kd, c)

9. Rätt till utbildning för vuxna med utvecklingsstörning

Riksdagen avslår motionerna 2005/06:So364 yrkande 4, 2005/06:Ub322, 2005/06:Ub383 yrkande 3, 2005/06:Ub426 yrkande 51 och 2005/06:Ub593 yrkande 14.

Reservation 10 (m, fp, kd, c)

10. Rätt till utbildning för vuxna med funktionshinder

Riksdagen avslår motionerna 2005/06:Ub248, 2005/06:Ub383 yrkande 5 och 2005/06:Ub533 yrkande 2.

Reservation 11 (m, fp, kd, c)

11. Inrättande av en yrkeshögskola

Riksdagen avslår motionerna 2005/06:Kr376 yrkande 22, 2005/06:Ub237 yrkande 1, 2005/06:Ub254 yrkande 1, 2005/06:Ub450 yrkandena 1 och 2 samt 2005/06:Ub501 yrkande 5.

Reservation 12 (fp)

Reservation 13 (kd)

12. Yrkeshögskolans organisation och uppgifter m.m.

Riksdagen avslår motion 2005/06:Ub450 yrkandena 4–9.

Reservation 14 (kd)

13. Geografisk lokalisering av en yrkeshögskola

Riksdagen avslår motionerna 2005/06:Ub237 yrkande 2, 2005/06:Ub239, 2005/06:Ub254 yrkande 2, 2005/06:Ub259 yrkande 4, 2005/06:Ub314 yrkande 2 och 2005/06:N433 yrkande 5.

14. Utveckling av den kvalificerade yrkesutbildningen

Riksdagen avslår motion 2005/06:Ub469.

15. Flexibla system för den kvalificerade yrkesutbildningen

Riksdagen avslår motion 2005/06:Ub426 yrkande 54.

Reservation 15 (c)

16. Inrättande av nya utbildningar inom den kvalificerade yrkesutbildningen

Riksdagen avslår motionerna 2005/06:Ub370 yrkandena 1–3 och 2005/06:N243 yrkande 2.

17. Hantverksutbildning

Riksdagen avslår motionerna 2005/06:Ub217, 2005/06:Ub284 och 2005/06:Ub372.

Reservation 16 (m, fp, kd)

18. Inrättande av en musikinstrumentmakarutbildning

Riksdagen avslår motion 2005/06:Ub256.

Reservation 17 (kd)

19. Inrättande av en fisketeknisk yrkeshögskoleutbildning

Riksdagen avslår motion 2005/06:MJ446 yrkande 39.

20. Utbildningsattsning på undersköterskor

Riksdagen avslår motion 2005/06:So703 yrkande 23.

Reservation 18 (kd)

21. Validering av yrkeskunskaper

Riksdagen avslår motionerna 2005/06:Sf333 yrkandena 8 och 9, 2005/06:Sf389 yrkande 6, 2005/06:Kr331 yrkande 7, 2005/06:Ub418, 2005/06:Ub439, 2005/06:Ub441, 2005/06:Ub533 yrkande 5 och 2005/06:Ub580 yrkande 1.

Reservation 19 (v, mp)

Reservation 20 (kd)

Reservation 21 (c)

22. Konkurrensutsättning av svenskundervisning för invandrare

Riksdagen avslår motionerna 2005/06:Sf333 yrkande 10 och 2005/06:Ub402 yrkande 1.

Reservation 22 (m, fp, c)

23. Svenskundervisning för invandrare inom vuxenutbildningen

Riksdagen avslår motionerna 2005/06:Kr8 yrkande 11, 2005/06:Ub356 yrkande 2 och 2005/06:Ub383 yrkande 4.

Reservation 23 (m, fp)

Reservation 24 (v)

24. Svenskundervisning för invandrare i folkhögskola

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad utskottet anfört om möjligheterna för folkhögskolor att bedriva svenskundervisning för invandrare. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2005/06:Sf336 yrkande 35, 2005/06:Kr331 yrkande 5 och 2005/06:Ub356 yrkande 5.

Reservation 25 (s)

25. Uppdrag till folkhögskolorna att anordna svenskundervisning för invandrare

Riksdagen avslår motion 2005/06:Kr333 yrkande 2.

26. Ny benämning på svenskundervisning för invandrare

Riksdagen avslår motion 2005/06:Ub356 yrkande 1.

Reservation 26 (v)

27. Individualisering och praktik inom svenskundervisning för invandrare

Riksdagen avslår motionerna 2005/06:Sf333 yrkande 11, 2005/06:Sf336 yrkande 33, 2005/06:Sf389 yrkandena 2 och 3, 2005/06:Kr4 yrkande 6, 2005/06:Ub356 yrkande 3 och 2005/06:A258 yrkande 12.

Reservation 27 (m, fp, kd, c)

Reservation 28 (v, mp)

28. Utbildningsinnehållet i svenskundervisningen för invandrare

Riksdagen avslår motionerna 2005/06:Sf282 yrkande 5, 2005/06:Sf336 yrkande 57, 2005/06:Sf389 yrkande 4, 2005/06:So316 yrkande 4, 2005/06:So429 yrkande 12 och 2005/06:Ub389.

Reservation 29 (kd)

Reservation 30 (v)

29. Undervisningsmetoder inom svenskundervisning för invandrare

Riksdagen avslår motionerna 2005/06:Ub366 yrkandena 1 och 2 samt 2005/06:Ub402 yrkande 2.

30. Behörighetskrav för lärare i svenskundervisning för invandrare

Riksdagen avslår motion 2005/06:Sf336 yrkande 36.

Reservation 31 (v)

31. Uppdrag till Myndigheten för skolutveckling angående sfi

Riksdagen avslår motion 2005/06:Ub356 yrkande 4.

Reservation 32 (v)

32. Musikkonservatoriet i Falun

Riksdagen avslår motion 2005/06:Kr364.

33. Ersättning under lärlingstid

Riksdagen avslår motion 2005/06:Ub226 yrkande 2.

34. Lokala lärcenter

Riksdagen avslår motion 2005/06:Ub455.

35. Lokalisering av en ny myndighet för vuxenutbildningen

Riksdagen avslår motion 2005/06:Ub464.

Stockholm den 9 februari 2006

På utbildningsutskottets vägnar

Jan Björkman

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Jan Björkman (s), Britt-Marie Danestig (v), Ulf Nilsson (fp), Sten Tolgfors (m), Majléne Westerlund Panke (s), Agneta Lundberg (s), Nils-Erik Söderqvist (s), Margareta Påls-son (m), Louise Malmström (s), Ana Maria Narti (fp), Sören Wibe (s), Peter Danielsson (m), Mikael Damberg (s), Mikaela Valtersson (mp), Chris-ter Adelsbo (s), Torsten Lindström (kd) och Håkan Larsson (c).

Utskottets överväganden

Övergripande frågor

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör avslå yrkandena om rätt till gymnasial vuxenutbildning, det livslånga lärandet, vuxenutbildningens innehåll och struktur samt om översyn av vuxenutbildningen och den eftergymnasiala yrkesutbildningen.

Jämför reservationerna 1 (m, fp, kd, c), 2 (fp), 3 (c), 5 (m, fp, kd, c), 6 (kd), 7 (kd) och 9 (fp, kd, c).

Motionerna

Moderaterna förordar i motion 2005/06:Ub283 yrkande 22 att en generell rätt införs för vuxna att i kommunala vuxenskolan läsa de gymnasiekurser som ger behörighet till universitet och högskolor och som man inte tidigare har läst och har betyg i. Folkpartiet föreslår i motion 2005/06:Ub383 yrkande 2 att vuxna utan treårig gymnasiekompetens skall ha **rätt till gymnasial vuxenutbildning** som minst ger behörighet för högskolan. Också Kristdemokraterna anser i motion 2005/06:Ub533 yrkande 1 att alla vuxna bör få rätt till utbildning på motsvarande gymnasienivå.

Folkpartiet menar i motion 2005/06:Ub383 yrkande 1 att det måste finnas ett väl genomtänkt system för det **livslånga lärandet**. Den formella vuxenutbildningen måste utvecklas och samordnas bättre för att tillgodose vuxnas skiftande behov av utbildning och kompetensutveckling. Folkpartiet föreslår därför att Skolverket får i uppdrag att utveckla nya kurser för gymnasial vuxenutbildning som tillgodoser de nya kompetenskrav som arbetslivet och samhället ställer. Centerpartiet understryker i motion 2005/06:Ub426 yrkande 53 vikten av det livslånga lärandet. Man pekar på att de flesta arbetsgivare kräver att den anställde skall ha en gymnasieutbildning. Insatser för en stärkt vuxenutbildning och ett livslångt lärande bör göras tillgängliga även på gymnasienivå.

I samma motion 2005/06:Ub383 yrkande 11 understryker Folkpartiet vikten av att den **utbildning som de vuxna får är likvärdig** med den som ungdomarna får i grundskolan och gymnasiet. Utbildningen bör också ge samma kompetens och behörighet även om pedagogiken anpassas till vuxnas behov och förutsättningar.

Moderaterna, Folkpartiet, Kristdemokraterna och Centerpartiet (Allians för Sverige) anser i en gemensam motion, 2005/06:Ub347 yrkande 9, att satsningar bör göras för att **utveckla** olika slag av **eftergymnasiala** yrkesutbildningar, t.ex. kvalificerad yrkesutbildning, påbyggnadsutbildningar och kompletterande utbildningar. Man menar att om dessa yrkesutbildningar

ges goda förutsättningar och får hög kvalitet, kan de bli ett reellt alternativ till akademiska utbildningar. Målet att 50 % av en årskull skall gå vidare till högskoleutbildning har enligt Allians för Sverige ensidigt fokuserat på akademisk högskoleutbildning och teoretisk kunskap.

Kristdemokraterna efterlyser i motion 2005/06:Ub533 yrkande 3 en stabil **infrastruktur för vuxenutbildning**. Man menar att i stället för att göra tillfälliga satsningar på vuxenutbildningen bör beständiga och hållbara strukturer byggas där flexibilitet och individanpassning är viktigt. En infrastruktur för utbildning av vuxna skall enligt Kristdemokraterna inrymma alla typer av formell utbildning från studiecirklar och arbetsmarknadsutbildningar till högskolekurser och kvalificerad yrkesutbildning i yrkeshögskola. I motion 2005/06:N438 (kd) yrkande 4 menar motionärerna att utbildningsvägarna inom vuxenutbildningen många gånger är oklara och ofullständiga, något som leder till att Stockholmsregionen är underförsörjd med yrkeskvalificerad arbetskraft och till att regionens tillväxt därmed hindras. I motion 2005/06:Ub571 (s) menar motionärerna att alla i arbetsför ålder oavsett kön, ålder, social bakgrund och egna färdigheter måste få möjlighet till yrkesutbildning.

Kristdemokraterna menar i motion 2005/06:Sf389 yrkande 5 att det är viktigt att skapa förutsättningar för riktigt arbete eller praktik- och lärlingsplatser i stället för att förvara människor i olika utbildningar som inte leder någon vart. Motionärerna hänvisar till en rapport från Integrationsverket där vuxenutbildningen omnämns som en ”förvaringsplats” för **invandrare**.

Kristdemokraterna anser i motion 2005/06:Ub533 yrkande 4 att en parlamentarisk **utredning** bör tillsättas för att utarbeta en strategi för **vuxenutbildning**. I motion 2005/06:Ub327 (s) anser motionären att staten bör initiera en översyn gällande behovet av vuxenutbildning och då speciellt kvalificerad yrkesutbildning. I motion 2005/06:Ub525 (s) anser motionären att det finns anledning att utreda hur möjligheterna att studera parallellt med ett yrkesliv egentligen ter sig och hur de skulle kunna förbättras.

Folkpartiet, Kristdemokraterna och Centerpartiet anser att det behövs en **översyn av den eftergymnasiala yrkesutbildningen**. Folkpartiet menar i motion 2005/06:Ub383 yrkande 8 att det finns behov av en bättre samordning av den eftergymnasiala yrkesutbildningen och att regeringen skyndsamt bör tillsätta en utredning om eftergymnasiala yrkesutbildningar. Kristdemokraterna anser i motion 2005/06:Ub450 yrkande 3 att en parlamentarisk utredning bör tillsättas med ett öppet mandat att föreslå de förändringar som behövs vad gäller den eftergymnasiala yrkesutbildningen. I motion 2005/06:Ub426 yrkande 55 pekar Centerpartiet på att det finns flera eftergymnasiala yrkesutbildningar och att det är oklart hur de inordnas i utbildningsstrukturen och hur de värderas om den studerande vill läsa vidare. Det är inte alltid heller helt klart hur vissa av utbildningarna finansieras. Man menar därför att en översyn av och en samordning mellan de eftergymnasiala yrkesutbildningarna bör genomföras.

Utskottets ställningstagande

Utskottet föreslår att motionsyrkandena avslås.

Reglerna om vuxenutbildning finns i 11 kap. skollagen (1985:1100). Varje kommun ansvarar för att de invånare som har rätt till grundläggande vuxenutbildning och önskar delta i den också får göra det (8 § och 10 §). När det gäller gymnasial vuxenutbildning föreskrivs att kommunerna skall erbjuda sådan och att de därvid skall sträva efter att erbjuda utbildning som svarar mot efterfrågan och behov (17 §). Utskottet har tidigare avstyrkt yrkanden om en ovillkorlig **rätt till gymnasial vuxenutbildning**, senast vid förra riksmötet (bet. 2004/05:UbU5 *Vuxenutbildning*). Utskottet hänvisade då dels till det arbete som pågår inom Regeringskansliet med framtagandet av en ny skollag, dels till att om en sådan förändring skall genomföras måste konsekvenserna och kostnaderna av denna rättighetslagstiftning utredas noggrant. Riksdagen beslutade i enlighet med utskottets förslag. Därefter har från Regeringskansliet meddelats att avsikten är att föreslå en vuxenutbildningslag. I departementspromemorian *Vuxenutbildningslag* (Ds 2005:33) presenteras ett förslag till utformning av en sådan lag. I promemorian framhålls att utvecklingen på vuxenutbildningsområdet ställer krav på en lagstiftning som kan möta kraven från en vuxenutbildning som i allt högre grad betonar och tar sin utgångspunkt i individens behov av stöd för sitt lärande. En aspekt på detta sägs vara det vidgade uppdraget, dvs. lärande som ligger på en gymnasial nivå men som inte nödvändigtvis återfinns i gymnasieskolan, liksom lärande som sker på eller i anslutning till en arbetsplats. Vidare anges i promemorian att ett antal grundläggande principer skall överensstämma mellan skollagen och vuxenutbildningslagen. Utskottet konstaterar nu att förhandlingarna mellan regeringen, Vänsterpartiet och Miljöpartiet om en ny skollag för närvarande avbrutits och att inget sådant förslag kommer att läggas fram under innevarande riksmöte. Inte heller kommer något förslag om en vuxenutbildningslag att läggas fram. När det gäller de här aktuella yrkandena om rätt till gymnasial vuxenutbildning anser utskottet, liksom tidigare, att kommande beredningsarbete bör avvaktas och att en eventuell förändring måste föregås av en utredning som belyser konsekvenser och kostnader.

Riksdagen beslutade våren 2001 om mål och strategi för utveckling av vuxnas lärande (prop. 2000/01:72, bet. 2000/01:UbU15, rskr. 229). Målet är att alla vuxna skall ges möjlighet att utvidga sina kunskaper och utveckla sin kompetens i syfte att främja personlig utveckling, demokrati, jämställdhet, ekonomisk tillväxt och sysselsättning samt en rättvis fördelning. Vad gäller yrkandena om det **livslånga lärandet**, att vuxenutbildningen skall vara **likvärdig** grund- och gymnasieskolan, **utvecklingen** av den eftergymnasiala yrkesutbildningen, **infrastruktur** för vuxenutbildningen och **invandrare** i vuxenutbildningen vill utskottet anföra följande. Vuxenutbildningen är en viktig del i det livslånga lärandet och också en nödvändighet när kraven på flexibilitet och förändring inom såväl arbetslivet som samhällslivet i övrigt ökar. Insatserna för vuxnas lärande bör

således möta såväl den enskildes efterfrågan som arbetsmarknadens behov. Det framtida beredningsarbetet på skol- och vuxenutbildningsområdet bör enligt utskottets mening avvaktas.

När det gäller yrkandena om en **utredning om vuxenutbildningen** anser utskottet att dessa är tillgodosedda genom det pågående beredningsarbetet. Förutom den promemoria som nämnts ovan, Ds 2005:33 *Vuxenutbildningslag*, har ett förslag om rätten att sätta och utfärda betyg inom vuxenutbildningen utarbetats inom Utbildnings- och kulturdepartementet (Ds 2005:35). I promemorian lämnas förslag till utformning av en modell som ger enskilda utbildningsanordnare möjlighet att sätta betyg samt utfärda betyg och intyg enligt de regler som gäller för det offentliga skolväsendet för vuxna. Regeringen har vidare tillsatt en särskild utredare (dir. 2005:70) som skall utarbeta förslag till hur en ny myndighet för vuxnas lärande kan bildas. Avsikten är att myndigheten skall inrättas den 1 juli 2007. Yrkandena om **översyn av den eftergymnasiala yrkesutbildningen** är, enligt utskottets mening, tillgodosedda genom den översyn som förbereds inom Regeringskansliet. Efter att riksdagen fattat beslut i enlighet med utskottets förslag i betänkande 2003/04:UbU8 *Vuxenutbildning* om att en översyn av den eftergymnasiala yrkesutbildningen skulle genomföras har Utbildnings- och kulturdepartementet sammanställt en kartläggning av de eftergymnasiala yrkesutbildningarna (U2004/2404/DK). För närvarande pågår arbete inom Regeringskansliet med att ta fram direktiv till en utredning för fortsatt utredning och analys av den eftergymnasiala yrkesutbildningen.

Rätt till utbildning för vuxna med utvecklingsstörning

Utskottets förslag i korthet

Utskottet föreslår att yrkanden om rätt till grundläggande utbildning för utvecklingsstörda vuxna bör avslås i avvaktan på förslag från regeringen.

Jämför reservation 10 (m, fp, kd, c).

Motionerna

Folkpartiet, Kristdemokraterna, Centerpartiet och Miljöpartiet föreslår att vuxna med utvecklingsstörning skall få rätt att delta i utbildning. Folkpartiet understyrker i motion 2005/06:Ub383 yrkande 3 att vuxna med utvecklingsstörning är diskriminerade i det svenska utbildningssamhället och anser därför att kommunerna skall vara skyldiga att anordna utbildning motsvarande grundsärskolan och träningskolan för alla vuxna med utvecklingsstörning. Man föreslår också att vuxna med utvecklingsstörning skall ha rätt till utbildning motsvarande gymnasiesärskolan. Också Kristdemokraterna pekar i motion 2005/06:Ub593 yrkande 14 på att vuxna som gått i

särskola som barn inte har samma rätt till grundläggande utbildning som andra vuxna, och man menar att detta är diskriminering. Centerpartiet menar i motion 2005/06:Ub426 yrkande 51 att personer med särskola som bakgrund bör ha tillträde till vuxenutbildning efter samma principer som övriga vuxna och att den lagliga begränsningen måste undanröjas. Miljöpartiet anser i motion 2005/06:So364 yrkande 4 att särsvux måste bli en i realiteten garanterad rättighet som kommer alla behöriga till del. I motion 2005/06:Ub322 (c) föreslås att staten tar ett övergripande ansvar för att särsvux blir tillgänglig i hela landet.

Utskottets ställningstagande

Utskottet föreslår att motionsyrkandena avslås.

Frågan om vuxna utvecklingsstördas rätt till grundläggande utbildning har behandlats dels av Kunskapslyftkommittén (*Kunskapsbygget 2000 – det livslånga lärandet* SOU 2000:28), dels av Carlbeckkommittén (*För oss tillsammans – Om utbildning och utvecklingsstörning*, SOU 2004:98). Därefter har Utbildnings- och kulturdepartementet i departementspromemorian *Vuxenutbildningslag* (Ds 2005:33) föreslagit att varje kommun skall svara för att de kommuninvånare som har rätt att delta i utbildning för vuxna med utvecklingsstörning på grundläggande nivå och önskar det, också får delta i sådan utbildning. Utskottet utgår också ifrån att regeringen kommer att lägga fram förslag till riksdagen om en sådan rätt. Yrkandena bör avslås i avvaktan på förslag från regeringen. Regeringen redovisar att man avser att lägga fram en skrivelse till riksdagen om utbildningen för elever och vuxna med utvecklingsstörning under våren 2006.

Rätt till utbildning för vuxna med funktionshinder

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör avslå motionsyrkanden med hänvisning till gällande principer inom handikappolitiken.

Jämför reservation 11 (m, fp, kd, c).

Motionerna

Folkpartiet understyrker i motion 2005/06:Ub383 yrkande 5 att det är en jämlikhets- och rättvisefråga att vuxna med funktionshinder har samma möjligheter att studera på sina egna villkor som andra vuxna. Kommunerna bör öka sina ansträngningar att göra lokalerna tillgängliga även för rörelsehindrade, och tillgången till teckentolkar bör öka. Kristdemokraterna pekar i motion 2005/06:Ub533 yrkande 2 på att det finns uppenbara problem för studerande med funktionshinder att få en utbildningssituation som är anpassad efter deras behov. Dessa problem måste lösas för att människor med funktionshinder skall ha likvärdiga möjligheter och samma rätt

till en högkvalitativ utbildning som övriga medborgare. I motion 2005/06: Ub248 (fp) framhålls att utbildningsinsatser för funktionshindrade bör utvärderas. Motionären menar att kommunerna ofta har dålig kunskap om hur man skapar tillgänglighet till utbildning och att det brister i arbetet med rekryteringen av personer med funktionshinder till utbildningarna.

Utskottets ställningstagande

Utskottet föreslår att riksdagen avslår motionsbetänkandena.

Utskottet behandlade motsvarande yrkanden senast i betänkande 2004/05: UbU5. Utskottet hänvisade till propositionen *Vuxnas lärande och utvecklingen av vuxenutbildningen* (prop. 2000/01:72) där regeringen framhöll att en av de grundläggande principerna i svensk handikappolitik är den s.k. ansvars- och finansieringsprincipen. På en övergripande nivå betyder detta att de medel som avsätts för vuxenutbildningen i princip skall täcka kostnader även för studerande med funktionshinder. Varje utbildningsanordnare skall enligt denna princip göra utbildningen tillgänglig för de studerande som har rätt att ta del av utbildningen. Utskottet menar – liksom tidigare – att det är viktigt att denna princip upprätthålls. Det närmare ansvaret för funktionshindrades tillgång till vuxenutbildning måste ligga på utbildningsanordnaren. Utskottet vill dock peka på att sedan 2005 skall kommunernas kvalitetsredovisningar innehålla redovisningar av situationen för personer med funktionshinder inom bl.a. vuxenutbildningen.

Fack- och yrkeshögskola

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör avslå samtliga motionsyrkanden som avser inrättande av en yrkeshögskola, dess organisation och uppgifter samt geografisk lokalisering av en sådan högskola. Utskottet hänvisar i huvudsak till tidigare ställningstaganden.

Jämför reservationerna 12 (fp), 13 (kd) och 14 (kd).

Motionerna

Folkpartiet föreslår i motion 2005/06:Kr376 yrkande 22 att den högre utbildningen skall kompletteras med fackhögskolor för kvalificerad yrkesutbildning. Liknande yrkanden framställs i motion 2005/06:Ub254 (fp) yrkande 1. Motionären menar att det finns ett allt större behov av eftergymnasial utbildning som inte hör hemma i den traditionella akademiska världen. Det är också viktigt att höja statusen på kvalificerad yrkesutbildning och därför behöver riktiga reguljära **fackhögskolor inrättas**. Även i motion 2005/06: Ub237 (fp) yrkande 1 föreslås inrättande av yrkes- eller fackhögskolor som skall erbjuda kvalificerad yrkesutbildning och viss förberedelse för högre utbildning. Kristdemokraterna anser i motion 2005/06:Ub450

yrkande 1 att det behövs stabila förutsättningar för utbildning i kvalificerad yrkeskunskap. Man menar att det saknas en enkel, tydlig och kraftfull organisation för kvalificerad yrkesutbildning. I yrkande 2 framhålls att yrkesutbildningen måste få en stark och självständig struktur av tillräcklig omfattning, och Kristdemokraterna anser att det är dags att samla all eftergymnasial kvalificerad yrkesutbildning i en ny utbildningsform: yrkeshögskolan. Man menar att en sådan yrkeshögskola ryms inom nuvarande högskolelag. I motion 2005/06:Ub501 (kd) yrkande 5 föreslås också att yrkeshögskolor inrättas.

Kristdemokraterna redogör i motion 2005/06:Ub450 för sina förslag vad gäller **yrkeshögskolans organisation och uppgifter m.m.** I yrkande 4 menar man att yrkeshögskolor bör kunna välja olika utförare av utbildningen. Man framhåller vidare att ett vetenskapligt förhållningssätt krävs för att utveckla yrkeskunnandets metoder och material och föreslår i yrkande 6 att forskningsvägarna för den kvalificerade yrkeskunskapen bör utredas. Kristdemokraterna anför vidare, yrkande 7, att yrkeshögskoleutbildningarna bör kunna omfatta 40–120 poäng där 1 poäng motsvarar 1 veckas studier. I yrkande 9 föreslås att yrkeslärarutbildningen – för att stärka sambanden mellan yrkesutbildning på olika nivåer – skall vara en del av yrkeshögskolan. Kristdemokraterna menar också, yrkande 5, att yrkeshögskolorna bör samlokaliseras med de regionala högskolorna där så är möjligt. Slutligen föreslås i yrkande 8 att kopplingen mellan yrkeshögskola och industriforskningsinstitut skall utredas då man menar att det finns stora möjligheter att knyta industriforskningsinstitutet till yrkeshögskolorna, något som skulle kunna vitalisera industriforskningen.

En rad yrkanden om den **geografiska lokaliseringen** av en yrkeshögskola har framställts. I motion 2005/06:Ub239 (fp) föreslås Angered och i motion 2005/06:Ub254 (fp) yrkande 2, Södermanlands län. I motionerna 2005/06:Ub259 (fp, kd, m, c) yrkande 4 och 2005/06:Ub237 (fp) yrkande 2 föreslås Jönköpings län respektive Jönköpings län med Gnosjöregionen som centrum. I motion 2005/06:Ub314 (fp) yrkande 2 föreslås att Fårösunds folkhögskola utvecklas till en högskola för kvalificerad yrkesutbildning, och slutligen framhålls i motion 2005/06:N433 (kd, m, fp, c) yrkande 5 Skaraborg som lämpligt för yrkeshögskolor.

Utskottets ställningstagande

Utskottet föreslår att riksdagen avslår motionsyrkandena.

Riksdagen har vid ett flertal tillfällen avslagit yrkanden om att **inrätta en yrkeshögskola, yrkeshögskolans organisation och uppgifter m.m.** och **geografisk lokalisering**, senast vid behandlingen av betänkande 2004/05:UbU5. Utskottet framförde i detta betänkande följande. Utskottet delar inte Kristdemokraternas uppfattning att en yrkeshögskola, såsom den beskrivs av motionärerna, skulle kunna rymmas inom nuvarande regler för högskolorna då utbildningarna är av olika karaktär och har skilda styrsystem. En yrkeshögskola som regleras av högskolelagen skulle enligt utskot-

tets mening innebära en rad undantag och specialregler. Utskottet ansåg att det var olämpligt att använda termen högskola om utbildning som inte omfattas av högskolelagen. Utskottet har ingen annan uppfattning nu. Utskottet hänvisar också till den utredning som förebreds inom Regeringskansliet för fortsatt utredning och analys av den eftergymnasiala yrkesutbildningen.

Den kvalificerade yrkesutbildningen

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör avslå motionsyrkandena som rör den kvalificerade yrkesutbildningens organisation och om inrättandet av vissa utbildningar med hänvisning till gällande regelverk.

Jämför reservation 15 (c).

Motionerna

Centerpartiet menar i motion 2005/06:Ub426 yrkande 54 att det behövs ett mer **flexibelt system** för att kunna anpassa utbildningar inom den kvalificerade yrkesutbildningen (KY) efter behov på den lokala arbetsmarknaden. Motionärerna menar dels att antalet platser inom KY bör öka, dels att den lokala möjligheten att göra förändringar i inriktning och antal platser per utbildning bör öka.

I motion 2005/06:Ub469 (s) anser motionärerna att det utöver en fortsatt utbyggnad av KY på sikt också bör övervägas ett nytt och vidgat uppdrag med KY som bas för det fortsatta **utvecklingsarbetet** när det gäller yrkesutbildningar som inte behöver vara forskningsbaserade.

I två motioner framställs yrkanden om **inrättande av nya utbildningar** inom KY. I motion 2005/06:Ub370 (fp) yrkande 1 understryks behovet av en finansierad skogsmaskinförarutbildning i Västernorrland. Motionären pekar på att skogsindustrin är viktig för Västernorrland och Sverige och att det behövs utbildning för att tillgodose behovet av arbetskraft. I yrkande 2 understryks ytterligare behovet av skogsmaskinförare och av utbildning som leder till jobb. I yrkande 3 hävdas att det behövs en fördjupad analys av kostnader för finansiering och kvalitet av skogsmaskinförarutbildningar på olika orter. I motion 2005/06:N243 (fp) yrkande 2 föreslås en snabbutredning om att införa KY-utbildning i Dalsland eftersom det behövs utbildningsinsatser i länet.

Utskottets ställningstagande

Utskottet föreslår att motionsyrkandena avslås.

När det gäller yrkandet om ett mer **flexibelt system** för den kvalificerade yrkesutbildningen hänvisar utskottet – liksom vid behandling av motsvarande yrkande i betänkande 2004/05:UbU5 – till den stora flexibili-

tet som gällande regelverk innebär. Eftersom varje kvalificerad yrkesutbildning initieras av en utbildningsanordnare, som kan vara en kommun, ett landsting, en högskola eller ett universitet, en enskild fysisk eller juridisk person, finns det goda förutsättningar för att lokala behov av yrkesutbildning kan bli tillgodosedda. Utskottet vill i sammanhanget också peka på att det pågår ett arbete vid Myndigheten för kvalificerad yrkesutbildning (KY-myndigheten) för att öka flexibiliteten, t.ex. genom att lyfta fram och prioritera bidragsansökningar för utbildningar med deltids- och distansupplägg. Myndigheten samarbetar också med Nationellt centrum för flexibelt lärande.

Utskottet anser att den kvalificerade yrkesutbildningen är en värdefull utbildningsform. Exempelvis uppgår andelen f.d. studerande som får arbete eller har eget företagande året efter avslutade studier till 69 % och andelen studerande som fortsatt att studera året efter fullföljda studier uppgår till 8 % (KY-myndighetens årsredovisning 2004). Utskottet vill vidare peka på att utbildningen är en relativt ny utbildningsform och att den därigenom fortfarande är under **utveckling**. Genom det tillsynsarbete som bedrivs av KY-myndigheten förändras och förbättras utbildningarna efter hand. Avsikten är också att pedagogik och organisation inom utbildningen skall utvecklas. Utbildningarna skall dessutom vara anpassade till marknadens behov, något som också ständigt är under förändring. När det gäller utbyggnad av den kvalificerade yrkesutbildningen vill utskottet framhålla att riksdagen under 2005 beslutat om en ökning av antalet platser med sammanlagt 2 000.

När det gäller yrkanden om **inrättande** av speciella utbildningar inom den kvalificerade yrkesutbildningen hänvisar utskottet till att det är KY-myndigheten som både fastställer utbildningsplan och beslutar om medel efter ansökan från en anordnare. Detta är således inte en fråga för riksdagen.

Vissa utbildningar

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör avslå motionsyrkandena om att inrätta vissa utbildningar för vuxna.

Jämför reservationerna 16 (m, fp, kd), 17 (kd) och 18 (kd).

Motionerna

I motion 2005/06:Ub284 (m) framhålls att det råder stor brist på utbildade **hantverkare**, och man pekar på behovet av ett nytt utbildningssystem utöver de kvalificerade yrkesutbildningarna. I ett sådant system bör ungdomar som gått ett yrkesförberedande program erbjudas fördjupad praktisk utbildning, men också andra som valt fel gymnasieprogram eller vuxna som vill satsa på ett hantverksyrke. I motion 2005/06:Ub217 (c) hänvisar motionärerna till att många vuxna inte erhållit eller slutfört någon utbild-

ning som lett fram till ett arbete. Dessa bör kunna erbjudas en individuell tvåårig hantverksutbildning. I motion 2005/06:Ub372 (c) menar motionärerna att hantverksyrkena bör uppvärderas och deras fortlevnad säkerställas. Man menar också att det är viktigt att den kvalificerade yrkesutbildningen har en stor bredd och tillräckligt med utbildningsplatser så att utbildning sker i alla de hantverksyrken som minskar. En **musikinstrumentmakarutbildning** utanför den kvalificerade yrkesutbildningen efterfrågas i motion 2005/06:Ub256 (kd). Motionären menar att regeringen i särskild ordning via lämpliga myndigheter och deras regleringsbrev bör initiera en uppbyggnad av en sådan utbildning.

I motion 2005/06:MJ446 yrkande 39 föreslår Kristdemokraterna att en **fisketeknisk** yrkeshögskoleutbildning etableras för att tillgodose näringsens behov av välutbildad arbetskraft. Härigenom kan också enligt motionärerna forsknings- och utvecklingsarbete initieras och spridas.

Kristdemokraterna föreslår i motion 2005/06:So703 yrkande 23 att möjligheterna bör ses över vad avser en differentierad utbildningssatsning på **undersköterskor** som ger formell kompetens att hantera läkemedel och demensvård.

Utskottets ställningstagande

Utskottet föreslår att riksdagen avslår motionsyrkandena.

Utskottet behandlade yrkanden om **hantverksutbildning** i betänkande 2004/05:UbU5 och pekade då på att regeringen redan hösten 2003 uppmärksammat att nyrekryteringen till hantverksyrken under många år varit låg (prop. 2003/04:1). Efter beslut av riksdagen (bet. 2003/04:UbU1) tillfördes 3,8 miljoner kronor för att en försöksverksamhet med en tvåårig eftergymnasial lärlingsutbildning för vuxna till vissa hantverksyrken skulle kunna inledas 2004. Satsningen är tidsbegränsad till den 1 januari 2009. Myndigheten för kvalificerad yrkesutbildning utövar tillsyn över försöksverksamheten. Lärlingsutbildning till **musikinstrumentmakare** kan således erhålla statligt stöd enligt förordningen (2004:167) om statligt stöd till försöksverksamhet med lärlingsutbildning för vuxna till vissa hantverksyrken. Utskottet finner ingen anledning att föreslå någon annan form av hantverksutbildning.

Beslut om att inrätta en viss yrkesutbildning skall normalt fattas av andra än riksdagen. Om det gäller en påbyggnadsutbildning i kommunala vuxenutbildningen är det i dag Skolverket som fastställer kursplan och kommunen som beslutar om anordnande, om det gäller en KY-utbildning är det Myndigheten för kvalificerad yrkesutbildning som både fastställer utbildningsplan och beslutar om medel efter ansökan från en anordnare, om det gäller en högskoleutbildning är det berört lärosäte som fastställer kursplaner och eventuell utbildningsplan och som avsätter medel från sitt anslag till grundläggande högskoleutbildning. Förslag om eftergymnasial yrkesutbildning som rör **fisketeknik** – samt för musikinstrumentmakarutbildning – kan således föras fram till någon av dessa instanser.

När det gäller yrkandet om en **utbildningssatsning på undersköterskor** har ett motsvarande behandlats i betänkande 2004/05:UbU5. Utskottet anförde följande. Socialstyrelsen har med stöd av ett bemyndigande från regeringen utfärdat föreskrifter om hantering av läkemedel inom hälso- och sjukvården (SOSFS 2000:1). En sjuksköterska får genom delegering överlåta åt en annan befattningshavare att iordningställa eller administrera läkemedel under förutsättning att det är förenligt med en god och säker vård av patienten. Förutom utbildningen inom gymnasieskolan genomförs vård- och omsorgsutbildningar i form av uppdragsutbildning, upphandlad av arbetsgivarna, dvs. kommunerna, eller av länsarbetsnämnderna inom ramen för arbetsmarknadspolitiska program. För att förbättra förutsättningarna för kompetensförsörjning i vården och äldreomsorgen har en satsning på kompetensutveckling på sammanlagt 1 050 miljoner kronor påbörjats (prop. 2004/05:1, utg.omr. 9). Medlen handhas av en kommitté – Kompetensstegen (dir. 2004:162) – som skall stimulera och stödja initiativ till nyskapande projekt som kan ge långsiktiga positiva effekter på kvalitetsutveckling och kompetensförsörjning inom vården och omsorgen om äldre. Kommittén skall arbeta under tre år och skall med de avsatta medlen stödja kommunala projekt med inriktning på bl.a. vård- och omsorgspersonalens kompetensutveckling. Satsningen syftar till att bidra till en bättre kompetens och kvalitet, höja statusen på vårdyrkena, göra det lättare att behålla kompetent personal och underlätta framtida nyrekrytering av personal. Enligt regeringens redovisning (prop. 2005/06:1, utg.omr. 9) har 289 av landets 290 kommuner lämnat in en intresseanmälan för att delta i satsningen.

Validering av yrkeskunskaper

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör avslå motionsyrkandena som rör validering med hänvisning till Valideringsdelegationens arbete.

Jämför reservationerna 19 (v, mp), 20 (kd) och 21 (c).

Motionerna

Kristdemokraterna framhåller i motion 2005/06:Ub533 yrkande 5 att möjligheten att validera kunskaper från såväl formellt som informellt lärande är avgörande för en framgångsrik vuxenutbildning. Man menar att det är av stor betydelse såväl för personer med låg formell utbildning och en hög grad av erfarenhetsbaserad kunskap som för personer som har genomgått utbildning i otidionella former i Sverige eller utomlands. I motion 2005/06:Sf389 yrkande 6 framhåller Kristdemokraterna betydelsen av vali-

dering för personer med utbildning från andra länder. Man menar också att arbetssökande med reella kunskaper utan formell utbildning har ett sämre utgångsläge på arbetsmarknaden, något som måste förändras.

I motion 2005/06:Kr331 (v) yrkande 7 föreslås att Valideringsdelegationens arbete även skall omfatta folkhögskolorna och att ett system för validering av folkhögskolekurser bör utvecklas eftersom dessa ger kompetens för arbetsmarknaden.

Centerpartiet vill i motion 2005/06:Sf333 yrkande 8 erbjuda allmänna tester för att fastställa de faktiska kunskaper en person med utländsk utbildning har. Detta kommer att kunna underlätta integrationen på arbetsmarknaden. I yrkande 9 menar Centerpartiet att validering av praktiska kunskaper skall kunna genomföras genom ett fristående yrkesprov som skall vara oberoende av hur individen skaffat sig yrkeskunskaperna.

I motion 2005/06:Ub580 (c) yrkande 1 anser motionärerna att validering av kunskap bör ses som en naturlig del av arbetslivet eftersom en ständig kompetensutveckling krävs för att samhället skall svara upp till näringslivets krav. I motion 2005/06:Ub418 (s) framhåller motionären att det skulle innebära en stor förbättring för arbetstagare, arbetslösa och arbetsgivare om möjligheten till validering av kunskap och erfarenhet fanns mer tillgänglig. Fler yrken och fler utländska utbildningar behöver kunna valideras. I motion 2005/06:Ub439 (s) menar motionären att utvecklingen av validering som instrument bör bli snabbare och effektivare för att fler med utländsk bakgrund skall få arbete i Sverige. I motion 2005/06:Ub441 (s) anser motionären att barnskötare och dagbarnvårdare bör kunna få sina kunskaper validerade för att sedan kunna vidareutbilda sig till förskolelärare.

Utskottets ställningstagande

Utskottet föreslår att riksdagen avslår motionsyrkandena.

Den 1 januari 2004 inrättades en valideringsdelegation som skall verka under åren 2004–2007 (prop. 2003/04:1, bet. 2003/04:UbU1). Delegationen skall i fråga om validering av vuxnas kunskaper och kompetens främja kvalitet, legitimitet och likvärdighet, bedriva och stödja utveckling av metoder och verksamhetsformer, stärka och främja ett regionalt samarbete, informera samt utforma förslag om vilka åtgärder som kan behöva vidtas för att säkerställa en verksamhet med validering. Delegationen har efter bildandet fått ett tilläggsuppdrag att se över effektiviteten och kvaliteten i nuvarande ansvarsfördelning vad gäller validering av utländska högskoleutbildningar. I delegationen ingår företrädare för flera statliga myndigheter, Sveriges kommuner och landsting, LO, TCO m.fl. Utskottet anser att delegationens arbete bör avvaktas.

Organisationen av sfi

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör bifalla motionsyrkandena om tillkännagivande om att ge folkhögskolor rätt att bedriva svenskundervisning för invandrare (sfi). Riksdagen bör vidare avslå motionsyrkandena som rör konkurrensutsättning av sfi, om sfi inom vuxenutbildningen och om en ny benämning på sfi.

Jämför reservationerna 22 (m, fp, c), 23 (m, fp), 24 (v), 25 (s) och 26 (v).

Motionerna

I två motioner föreslås att svenskundervisning för invandrare (sfi) bör **konkurrensutsättas**. Centerpartiet framför i motion 2005/06:Sf333 yrkande 10 att man vill ha en individualiserad språkundervisning och ersätta dagens sfi med en utbildningspeng där var och en själv kan välja utbildare. Också i motion 2005/06:Ub402 (m) yrkande 1 framförs förslag om att införa ett system med sfi-checkar. Sfi behöver därför enligt motionären centraliseras, individualiseras och intensifieras både vad gäller språkkunskaper och samhällskunskap. Detta kan göras genom att de studerande får checkar med individuell dragningsrätt för svenskundervisning efter behov vid valfri utbildningsinstitution.

Folkpartiet föreslår i motionerna 2005/06:Ub383 yrkande 4 och 2005/06:Kr8 yrkande 11 att svenskundervisningen för invandrare skall **inordnas i den kommunala vuxenutbildningen** och erbjudas i flexibla former hos olika anordnare. En sådan integration skapar också förutsättningar att kombinera sfi med annan utbildning på grundläggande eller gymnasial nivå. Att inordna sfi i övrig vuxenutbildning innebär också enligt motionärerna att ett tydligt ansvar för utvecklingen av sfi läggs på Skolverket. Kommunerna kommer att ha ansvaret för genomförande av utbildningen, antingen i egen regi eller genom att anlita andra anordnare. Vänsterpartiet föreslår i motion 2005/06:Ub356 yrkande 2 att Myndigheten för skolutveckling får i uppdrag att samla goda exempel och därigenom inspirera till integrering av undervisningen i svenska för invandrare med annan undervisning inom vuxenutbildningen. Man menar att det är viktigt att det går att läsa ämnen inom vuxenutbildningen samtidigt som man lär sig svenska.

Vänsterpartiet föreslår i motionerna 2005/06:Sf336 yrkande 35 och 2005/06:Ub356 yrkande 5 att **folkhögskolor ges rätt att bedriva** svenskundervisning för invandrare. Man menar att folkhögskolor erbjuder en miljö som främjar både språkinläring och kunskaperna om det svenska samhället genom den naturliga kontaktytan med svensktalande elever och möjligheterna till internatboende. Folkhögskolornas form och pedagogik framhålls också som bra alternativ till den kommunala utbildningen. Mot-svarande yrkande framställs också i motion 2005/06:Kr331 (v) yrkande 5.

I motion 2005/06:Kr333 (kd) yrkande 2 föreslås att **folkhögskolan ges ett uppdrag** att erbjuda svenska för invandrare som alternativ till den kommunala vuxenutbildningen eftersom folkhögskolorna har stora möjligheter att i ökad omfattning komplettera och erbjuda alternativa undervisningsformer.

Vänsterpartiet menar i motion 2005/06:Ub356 yrkande 1 att **benämningen** svenskundervisning för invandrare ändras till svenska för invandrade eftersom det finns definitionsoklarheter med begreppet invandrare.

Utskottets ställningstagande

Utskottet föreslår att riksdagen bifaller motionsyrkandena 2005/06:Sf336 yrkande 35, 2005/06:Kr331 yrkande 5 och 2005/06:Ub356 yrkande 5 avseende ett tillkännagivande angående folkhögskolors rätt att bedriva sfi. Övriga motionsyrkanden bör avslås.

Utskottet har behandlat frågor om **konkurrensutsättning** av sfi senast i betänkande 2004/05:UbU5. Utskottet hänvisade då till pågående beredning av betänkandet *Vidare vägar och vägen vidare – svenska som andraspråk för samhälls- och arbetsliv* (SOU 2003:77) där bl.a. förslag om huvudmannaskap för sfi lämnats. Därefter har i departementspromemorian *Vuxenutbildningslag* (Ds 2005:33) föreslagits att kommunens ansvar för sfi skall ligga fast. I promemorian lämnas också andra förslag vad avser organisationen av sfi. Exempelvis föreslås att läs- och skrivinläring skall ligga inom ramen för svenskundervisning för invandrare i stället för inom **kommunal vuxenutbildning**. Utskottet vill i sammanhanget påpeka att inget hindrar att en sfi-studerande också deltar i den kommunala vuxenutbildningen (4 § förordningen [1994:895] om svenskundervisning för invandrare). Utskottet anser dock att frågan om huvudmannaskap bör avgöras i ett sammanhang och att Regeringskansliets beredning av de förslag som föreligger bör avvaktas. Utskottet vill dock peka på att kommunen, som alltså enligt gällande regler är huvudman för sfi, enligt 13 kap. 9 § skollagen (1985:1100) kan uppdra åt andra att anordna sfi. Vi anser folkhögskolornas form och pedagogik vara ett bra alternativ till dagens svenskundervisning för invandrare. Folkhögskolorna har lång erfarenhet av kurser med invandrade och undervisningen motsvarar i hög grad målen i läroplanen eftersom de överensstämmer med folkbildningsarbetets pedagogik. Genom internatboende, genom att även utanför undervisningen umgås med och samtala med studerande med svenska som modersmål skulle lärandet av språket underlättas och kunskaperna om det svenska samhället öka. Regeringen bör därför lägga fram förslag till de förordningsändringar m.m. som behövs för att möjliggöra för folkhögskolor att bedriva sfi. Yrkandet om uppdrag till folkhögskolorna bör däremot enligt utskottets uppfattning avslås. Vad slutligen gäller yrkandet om **ny benämning** på svenskundervisning för invandrare föreligger även ett sådant förslag i promemorian *Vuxenutbildningslag* och utskottet anser – liksom vad gäller övriga yrkanden – att beredningen av förslaget bör avvaktas.

Uppläggnings av sfi

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör avslå motionsyrkandena rörande individualisering och undervisning varvad med praktik med hänvisning till gällande regler för sfi.

Jämför reservationerna 27 (m, fp, kd, c) och 28 (v, mp) samt särskilt yttrande 1 (fp).

Motionerna

En rad yrkanden berör uppläggnings av svenskundervisning för invandrare. Framför allt efterfrågas en ökad **individualisering av undervisningen och undervisning varvad med praktik**. Kristdemokraterna efterfrågar i motion 2005/06:Sf389 yrkande 2 en flexibel och individanpassad svenskundervisning som kan möta individer med en rad varierande behov och kunskaper. Motionärerna menar att det därför behövs olika utbildningsnivåer och en möjlighet för dem som har en akademisk bakgrund att läsa svenska som andraspråk på högskolenivå. I samma motion, yrkande 3, framhåller Kristdemokraterna att svenskundervisningen måste kombineras med praktik, lärlingsplatser eller arbete. Man menar att nuvarande ordning innebär att många hålls kvar på skolbänken i onödan.

Centerpartiet menar i motion 2005/06:Sf333 yrkande 11 att en individualiserad språkundervisning varvad med praktik skall införas. Mer praktik kan erbjudas genom ett nära samarbete mellan kommunen, arbetsförmedlingen, frivilligorganisationer och näringslivet. Motionärerna hävdar att en viktig orsak till de svaga resultaten i sfi bl.a. beror på att utbildningen inte är individualiserad. I motion 2005/06:Kr4 yrkande 6 menar Centerpartiet att förutsättningar måste skapas för invandrare att kombinera praktik, studier och arbete. På så sätt kan invandrare snabbt och smidigt skapa sig en rimlig och värdig situation i Sverige.

Vänsterpartiet föreslår i motion 2005/06:Sf336 yrkande 33 förbättringar av sfi. Man menar att det behövs en tydligare individualisering och fler undervisningstimmar per vecka. Sfi skall också kunna läsas i kombination med praktik, arbetslivsorientering, annan utbildning eller förvärvsarbete. Också i motion 2005/06:Ub356 yrkande 3 efterfrågar Vänsterpartiet skärpta krav på individualisering av sfi.

Miljöpartiet menar i motion 2005/06:A258 yrkande 12 att det finns behov av förändringar och förbättringar vad avser introduktions- och språkutbildningar, liksom om rätten till hemspråksundervisning. Man anser att alla personer som invandrar till Sverige och som inte har tillräckliga kunskaper i svenska språket skall erbjudas utbildning i svenska inom tre månader från ankomsten till Sverige.

Utskottets ställningstagande

Utskottet föreslår att riksdagen avslår motionsyrkandena.

Regler om sfi finns i 13 kap. skollagen och i förordningen (1994:895) om svenskundervisning för invandrare. Sfi syftar till att ge vuxna invandrare grundläggande kunskaper i svenska språket och om det svenska samhället. Rätt att delta har den som är bosatt i kommunen och som saknar sådana grundläggande kunskaper i svenska språket som utbildningen syftar till att ge. För dem som har rätt till sfi skall undervisningen påbörjas inom tre månader. Styrelsen för utbildningen skall i samarbete med arbetsförmedlingen verka för att undervisningen så snart som möjligt kan kombineras med sådan arbetsplatsorientering eller sådant förvärsarbete som ger deltagaren möjlighet att träna sig i att tala svenska. Vidare skall kommunen underlätta för den som har ett arbete och som vill delta i sfi genom att samråda med bl.a. arbetsgivaren om arbetstagarens deltagande och undervisningens förläggning.

De motionsyrkanden som tar upp behovet av att differentiera sfi efter deltagarnas olika behov och kunskaper är tillgodosedda genom den ändring av kursplanen för sfi (SKOLFS 2002:19) som regeringen utfärdat. Enligt denna finns det tre olika studievägar för sfi som riktar sig till elever med olika bakgrund, förutsättningar och studiemål.

När det gäller frågan om utbildningens omfattning är riktvärdet 525 timmar. Riktvärdet får överskridas eller underskridas beroende på hur mycket undervisning eleverna behöver för att uppnå de kunskapsmål som anges i kursplanen. Utskottet anser att nuvarande system – dvs. att den som behöver mer undervisning för att nå målen också kan få det – är ändamålsenligt. Det är således upp till utbildningsanordnaren att organisera och lägga upp undervisningen så att de studerande uppnår målen för utbildningen.

Slutligen vill utskottet peka på att det i promemorian *Vuxenutbildningslag* också finns förslag till ändringar som helt eller delvis berör några av de yrkanden som redovisats ovan.

Utbildningsinnehåll m.m. i sfi

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör avslå motionsyrkandena som rör utbildningsinnehållet i sfi, undervisningsmetoder, behörighetskrav för lärare samt uppdrag till Myndigheten för skolutveckling.

Jämför reservationerna 29 (kd), 30 (v), 31 (v) och 32 (v) samt särskilt yttrande 2 (m).

Motionerna

Ett antal motioner rör **innehållet** i svenskundervisning för invandrare. Kristdemokraterna föreslår i motion 2005/06:Sf389 yrkande 4 att branschspecifik språkundervisning införs på varje kurs. I motion 2005/06:Sf282 (c) yrkande 5 framhålls också behovet av yrkesanpassad undervisning kopplad till undervisningen för nyanlända vuxna. Motionärerna menar att svenskundervisning inriktad på fackspråk inom olika yrkeskategorier skulle öka motivationen för studier. Vänsterpartiet föreslår i motion 2005/06:Sf336 yrkande 57 att det inom ramen för vuxen- och svenskundervisningen för invandrare tydliggörs demokratins möjligheter och gränser. Vidare bör det i undervisningen speciellt informeras om situationen för personer med utländsk bakgrund i samhället och om det skydd som lagstiftningen mot diskriminering ger. I motion 2005/06:So429 (m) yrkande 12 föreslås att det i grundläggande sfi och även på andra sätt införs tydlig information kring förbud mot könsstympning, barnäktenskap, arrangerade äktenskap, förbud mot barnaga och barnkonventionen. I motion 2005/06:So316 (m) yrkande 4 menar motionärerna att undervisning i sex- och samlevnadsfrågor bör ingå i sfi. Också i motion 2005/06:Ub389 (s) anförs att samlevnadsundervisning bör vara en obligatorisk del av svenskundervisningen för invandrare.

Två motioner behandlar **undervisningsmetoder** inom sfi. I motion 2005/06:Ub402 (m) yrkande 2 föreslås att sfi-undervisning via TV, radio och Internet införs. I motion 2005/06:Ub366 (c) yrkande 1 menar motionärerna att det för att underlätta för både invandrare och sfi-lärare är nödvändigt att utveckla material på olika språk så att de invandrare som behöver det kan lära sig läsa och skriva på sitt eget språk. I yrkande 2 menar motionärerna att IT-baserat material, nätverk och elektronisk överföring är möjliga lösningar för att fler skall kunna lära sig att läsa och skriva på sitt modersmål.

Vänsterpartiet anser i motion 2005/06:Sf336 yrkande 36 att för att uppnå nödvändig kvalitetshöjning på undervisningen måste **behörighetskrav** ställas på undervisande lärare.

I motion 2005/06:Ub356 yrkande 4 menar Vänsterpartiet att många invandrade föräldrar upplever barnen som en trygghet och som en länk till det svenska samhället och att barnens skola för många är den institution i samhället de har mest kontakt med. Man anser därför att skolans roll bör utvidgas genom att sfi förläggs till samma lokaler och att viss undervisning kan bedrivas generationsöverskridande. Vänsterpartiet föreslår därför att Myndigheten för skolutveckling skall få ett **uppdrag** att samla goda exempel och därigenom visa på möjligheten att förlägga undervisningen i sfi till de skolor där deras barn går.

Utskottets ställningstagande

Utskottet föreslår att riksdagen avslår motionsyrkandena.

När det gäller yrkanden om utbildningens **innehåll** vill utskottet erinra om följande. Undervisningen i sfi skall vila på de grundläggande värden som anges i läroplanen för de frivilliga skolformerna (Lpf 94). I läroplanen sägs att människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan kvinnor och män samt solidaritet med svaga och utsatta är de värden som skolan skall gestalta och förmedla. Där sägs också att skolan skall vara öppen för skilda uppfattningar och uppmuntra att de framförs. Sfi skall enligt kursplanen ge vuxna som saknar grundläggande kunskaper i svenska möjligheter att utifrån sina olika förutsättningar och personliga mål utveckla förmåga att kommunicera muntligt och skriftligt på svenska i vardags-, samhälls- och arbetsliv samt vid studier. Utbildningen syftar även till kunskap om och förståelse av samhällets organisation och dess grundläggande värderingar för att underlätta elevens integration, aktiva medverkan i och bidrag till utvecklingen av samhällsliv, arbetsliv och kultur i Sverige. Utbildningen syftar dessutom till att ge eleverna information och vägledning som gör det möjligt att planera fortsatt utbildning, arbete och lärande i vardagslivet utifrån egna behov och studiemål. Mot denna bakgrund menar utskottet (liksom tidigare i bet. 2004/05:UbU5) att det både är naturligt och viktigt att frågor om sex och samlevnad tas upp i undervisningen inom sfi. Även yrkandena om undervisning i demokratins möjligheter och gränser samt undervisning om flera av de övriga områden som motionärerna efterfrågar, får anses vara tillgodosedda. Vidare anser utskottet inte att det i kursplanerna för sfi uttryckligen skall införas krav på undervisning i yrkesspecifika facktermer. Inget hindrar dock att sådan undervisning bedrivs i grupper med studerande som har sådana behov eller önskemål. Utskottet anser sammantaget att innehållet i utbildningen inte bör detaljstyras genom statsmaktsbeslut.

När det gäller frågor som rör praktiska **undervisningsmetoder** är inte detta en fråga för riksdagen, och yrkandet om sfi-undervisning via TV, radio och Internet bör därför – liksom utskottet föreslog i betänkande 2004/05:UbU5 då motsvarande yrkande behandlades – avslås av riksdagen. Undervisningsmaterialet inom sfi är inte heller någon fråga för riksdagen. Utskottet vill dock i sammanhanget peka på förslaget i promemorian *Vuxenutbildningslag* att vuxna som saknar grundläggande läs- och skrivfärdigheter skall få möjlighet att förvärva sådana färdigheter inom sfi och att denna läs- och skrivinläring enligt förslaget skall kunna ske på den studerandes modersmål.

När det gäller **behörighetskrav** för lärare vill utskottet anföra följande. Kommuner och landsting är enligt 2 kap. 3 § skollagen skyldiga att för undervisningen använda lärare, förskollärare eller fritidspedagoger som har en utbildning avsedd för den undervisning de i huvudsak skall bedriva. För att höja lärarnas kompetens har ett antal nationella utbildningsinsatser genomförts. Nationellt centrum för sfi och svenska som andraspråk påbörjade hösten 2001 en distansutbildning för sfi-lärare. Utbildningen avslutades hösten 2002. Vidare fick Myndigheten för skolutveckling i janu-

ari 2004 i uppdrag att i samråd med Nationellt centrum för sfi och svenska som andraspråk och i samarbete med ett eller ett par universitet genomföra en riktad kompetensutveckling för sfi-lärare i form av distansutbildning med stöd av ny teknik. Också under 2005 erhöll Myndigheten för skolutveckling medel för kompetensutveckling av bl.a. sfi-lärare.

Utskottet är inte berett att uttala sig till förmån för att kommunerna skall organisera sina skolor på ett visst sätt och avstyrker därför förslaget att Myndigheten för skolutveckling skall få ett sådant **uppdrag** som efterfrågas av motionärerna.

Övrigt

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör avslå yrkanden som rör Musikkonservatoriet i Falun, ersättning under lärlingsperiod, stöd till lärcentrum och placering av den nya myndigheten för vuxnas lärande.

Motionerna

I motion 2005/06:Kr364 (kd) föreslås att **Musikkonservatoriet** i Falun skall ges ett nationellt uppdrag att utveckla sina påbyggnadsutbildningar. Enligt motionären finns det ett nationellt intresse att säkra konservatoriets framtid.

I motion 2005/06:Ub226 (c) yrkande 2 anser motionären att reglerna för lärlingsbestämmelser som diskriminerar närstående skall undanröjas. Motionären pekar på regler som utgör hinder för ekonomisk **ersättning** under en lärlingsperiod hos en närstående.

I motion 2005/06:Ub455 (s) menar motionären att det bör utredas hur staten kan stödja lokala **lärcentrum** för att göra tillgången mer jämlik i ett nationellt perspektiv.

I motion 2005/06:Ub464 (s) föreslår motionären att den nya **myndigheten för vuxnas lärande placeras** i Norrköping.

Utskottets ställningstagande

Utskottet föreslår att riksdagen avslår motionsyrkandena.

Musikkonservatoriet i Falun är en kommunal påbyggnadsutbildning som är statligt finansierad. Utbildningen skall bedrivas inom ramen för de regler som gäller för kommunala påbyggnadsutbildningar (SFS 2002:1012) och för sådana påbyggnadsutbildningar som får statligt stöd (SFS 2005:676). Inom dessa ramar kan utbildningsanordnaren själv utveckla sina kurser och sin utbildning.

När det gäller frågan om tillämpning av regler för **ersättning** under lärlingstid menar utskottet att detta inte är en fråga för riksdagen utan bör hanteras av regering eller myndighet.

Utskottet anser att **lärcentrum** har en viktig roll att fylla vad gäller det flexibla och livslånga lärandet. I syfte att möjliggöra en fortsatt utveckling av en infrastruktur för lärande fick Nationellt centrum för flexibelt lärande (CFL) i uppdrag att under 2003 tillsammans med Högskoleverket och Statens skolverk utarbeta riktlinjer och kvalitetskriterier för lärcentrum. Uppdraget har redovisats i en rapport den 1 augusti 2004 där CFL bl.a. pekar på vikten av lokal anpassning med målet att öka tillgängligheten för kommuninvånarna. Enligt regeringens redogörelse i budgetpropositionen för 2006 (prop. 2005/06:1, utg.omr. 16) finns det lärcentrum i 90 % av alla kommuner. Regeringen gör också bedömningen att det är viktigt att utvecklingen av verksamheterna vid kommunernas lärcentrum fortsätter. Utskottet anser inte att något uttalande bör göras i anledning av motionsyrkandet.

Utskottet konstaterar att den utredning som skall utarbeta förslag till hur en ny myndighet för vuxnas lärande kan bildas också allsidigt skall överväga den nya myndighetens **lokalisering** (dir. 2005:70). I en delrapport från den 3 februari 2006 (U2005:04) föreslår utredaren att den nya myndigheten lokaliseras till Norrköping, Härnösand och Hässleholm. Enligt förslaget skall ledningen lokaliseras till Härnösand. Utskottet anser att beredningen av förslaget bör avvaktas.

Reservationer

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservationer. I rubriken anges vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

- 1. Rätt till gymnasial vuxenutbildning, punkt 1 (m, fp, kd, c)**
av Ulf Nilsson (fp), Sten Tolgfors (m), Margareta Pålsson (m), Ana Maria Narti (fp), Peter Danielsson (m), Torsten Lindström (kd) och Håkan Larsson (c).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om rätt till gymnasial vuxenutbildning. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2005/06:Ub283 yrkande 22, 2005/06:Ub383 yrkande 2 och 2005/06:Ub533 yrkande 1.

Ställningstagande

Vi anser att den rätt till grundläggande utbildning som finns för vuxna även bör gälla utbildning motsvarande gymnasienivå. Vi menar att oavsett om elever läst yrkesinriktade eller studieförberedande program kan det finnas behov av komplettering inom kommunala vuxenskolan för att få rätt behörighet för vidare studier. En rätt bör därför införas för vuxna att i kommunala vuxenskolan läsa de gymnasiekurser som ger behörighet till universitet och högskolor och som man inte tidigare har läst och har betyg i.

- 2. Livslångt lärande, punkt 2 (fp)**
av Ulf Nilsson (fp) och Ana Maria Narti (fp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om livslångt lärande. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:Ub383 yrkande 1 och avslår motion 2005/06:Ub426 yrkande 53.

Ställningstagande

Folkpartiet arbetar för ett väl genomtänkt system för det livslånga lärandet. Den formella vuxenutbildningen måste utvecklas och samordnas bättre för att tillgodose vuxnas skiftande behov av utbildning och kompetensutveckling. Vi menar att vuxenutbildningen har tre uppgifter:

- Ge de ungdomar som har misslyckats i sin gymnasieutbildning en möjlighet att läsa in ämnen som de inte blivit godkända i och därmed skaffa ett slutbetyg.
- Ge en möjlighet till komplettering för att ändra studieinriktning, t.ex. från ett yrkesförberedande program till ett studieförberedande program för att få högskolebehörighet.
- Ge ungdomar och vuxna en möjlighet att komplettera sin tidigare utbildning eftersom samhället och arbetslivet förändras och ställer nya krav på kunskaper och färdigheter.

Vi föreslår också att Skolverket skall få i uppdrag att utveckla nya kurser för gymnasial vuxenutbildning som tillgodoser de nya kompetenskrav som arbetslivet och samhället ställer. Detta är angeläget för att vuxenutbildningen fullt ut skall kunna fullgöra sin uppgift i det livslånga lärandet.

3. Livslångt lärande, punkt 2 (c)

av Håkan Larsson (c).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om livslångt lärande. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:Ub426 yrkande 53 och avslår motion 2005/06:Ub383 yrkande 1.

Ställningstagande

Perspektivet livslångt lärande innebär ett starkt behov av att spränga gränser mellan olika politikområden, såsom utbildningspolitik, socialpolitik, näringspolitik och arbetsmarknadspolitik. Dessutom har erfarenheterna från åren med Kunskapslyftet tydligt visat betydelsen av dels stor öppenhet för former och metoder att söka upp studerande med olika erfarenhetsbakgrund och motivation, dels satsningar inom det livslånga lärandet som en del av en satsning på tillväxt och utveckling. De flesta arbetsgivare kräver i dag att de anställda skall ha en gymnasieutbildning. Insatser för en stärkt vuxenutbildning och ett livslångt lärande bör göras tillgängliga även på gymnasienivå.

4. Vuxenutbildningen likvärdig med ungdomsskolan, punkt 3 (fp)

av Ulf Nilsson (fp) och Ana Maria Narti (fp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om att vuxenutbildningen bör vara likvärdig ungdomsskolan. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:Ub383 yrkande 11.

Ställningstagande

Folkpartiet har föreslagit väsentliga strukturförändringar för gymnasiet (se motion 2005/06:Ub343). Dessa får också konsekvenser för den kommunala vuxenutbildningen, t.ex. i fråga om programstruktur, examina, ämnesbetyg och betygsskala. Det är enligt vår uppfattning viktigt att den utbildning som de vuxna får är likvärdig med den som ungdomarna får i grundskolan och gymnasiet, och att den ger samma kompetens och behörighet – även om pedagogiken naturligtvis måste anpassas till de vuxnas behov och förutsättningar. Därutöver skall vuxenutbildningen också kunna erbjuda eftergymnasiala yrkesutbildningar anpassade till samhällets och arbetsmarknadens behov. Vuxenutbildningen skall präglas av positiva och höga förväntningar på de studerande, tydliga kunskapskrav och en noggrann utvärdering.

5. Utveckling av den eftergymnasiala yrkesutbildningen, punkt 4 (m, fp, kd, c)

av Ulf Nilsson (fp), Sten Tolgfors (m), Margareta Pålsson (m), Ana Maria Narti (fp), Peter Danielsson (m), Torsten Lindström (kd) och Håkan Larsson (c).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om utvecklingen av den eftergymnasiala yrkesutbildningen. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:Ub347 yrkande 9.

Ställningstagande

Allians för Sverige anser att regeringens högskolepolitik har missgynnat Sverige. Målet att 50 % av en årskull skall gå vidare till högskoleutbildning har ensidigt fokuserat på akademisk högskoleutbildning och teoretisk kunskap. Samtidigt som arbetslösheten ökar bland akademiker, finns det

brist på yrkeskunniga experter, som kan möta företagens krav och utvecklingsbehov. Allians för Sverige vill därför satsa på att utveckla olika slag av eftergymnasiala yrkesutbildningar, t.ex. kvalificerad yrkesutbildning, påbyggnadsutbildningar och kompletterande utbildningar. Om dessa yrkesutbildningar ges goda förutsättningar och får hög kvalitet, kan de bli ett reellt alternativ till akademiska utbildningar.

6. Infrastruktur för vuxenutbildningen, punkt 5 (kd)

av Torsten Lindström (kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om en infrastruktur för vuxenutbildningen. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:Ub533 yrkande 3 och avslår motionerna 2005/06:Ub571 och 2005/06:N438 yrkande 4.

Ställningstagande

Kristdemokraterna är kritiska till att regeringen gör tillfälliga satsningar på vuxenutbildning snarare än att bygga upp beständiga och hållbara strukturer. Det behövs strukturella förbättringar utifrån en genomtänkt strategi där utbildningen byggs utifrån människors behov. Samhället måste kunna erbjuda utbildning inom nya områden, på nya platser och vid nya tider. För att uppfylla detta krav krävs en infrastruktur för utbildning i hela landet där flexibilitet och individanpassning är viktigare än tidigare. Infrastrukturen skall inrymma alla typer av formell utbildning från studiecirkel och arbetsmarknadsutbildningar till högskolekurser och kvalificerad yrkesutbildning i yrkeshögskola.

7. Invandrare i vuxenutbildningen, punkt 6 (kd)

av Torsten Lindström (kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om invandrare i vuxenutbildningen. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:Sf389 yrkande 5.

Ställningstagande

I Integrationsverkets senaste rapport talar man om dagens vuxenutbildning som en "förvaringsplats" för invandrare. Enligt Långtidsutredningen har den svenska integrationspolitiken alltför länge varit inriktad på att ge nyanlända invandrare kompletterande utbildning i olika former. Utbildningen har haft svag koppling till individens förkunskaper och till den kompetens som arbetsmarknaden efterfrågar. Kristdemokraterna menar att det är viktigt att skapa förutsättningar för riktigt arbete, praktik- och lärlingsplatser i stället för att förvara människor i olika arbetsmarknadspolitiska åtgärder och utbildningar som inte leder någonvart.

8. Utredning om vuxenutbildningen, punkt 7 (kd)

av Torsten Lindström (kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om en utredning om vuxenutbildningen. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:Ub533 yrkande 4 och avslår motionerna 2005/06:Ub327 och 2005/06:Ub525.

Ställningstagande

Kristdemokraterna anser att ett helhetsgrepp måste tas om vuxnas lärande. För att utarbeta en strategi för vuxenutbildning anser Kristdemokraterna att en parlamentarisk utredning för vuxenutbildning bör tillsättas.

9. Översyn av den eftergymnasiala yrkesutbildningen, punkt 8 (fp, kd, c)

av Ulf Nilsson (fp), Ana Maria Narti (fp), Torsten Lindström (kd) och Håkan Larsson (c).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om en översyn av den eftergymnasiala yrkesutbildningen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2005/06:Ub383 yrkande 8, 2005/06:Ub426 yrkande 55 och 2005/06:Ub450 yrkande 3.

Ställningstagande

Behovet av eftergymnasiala yrkesutbildningar har ökat under senare år och kommer att öka ytterligare. Vi menar emellertid att det måste ske en bättre samordning av de eftergymnasiala yrkesutbildningarna innan en fortsatt utbyggnad sker. Vi menar också att det är viktigt att det går att överblicka utbildningsstrukturen. I dag finns det flera eftergymnasiala yrkesutbildningar, exempelvis påbyggnadsutbildningar inom komvux, yrkesteknisk högskola, vissa yrkesutbildningar inom folkbildningen och kvalificerad yrkesutbildning. Hur dessa inordnas i utbildningsstrukturen, hur de kan värderas om den studerande vill läsa vidare och hur vissa av dessa finansieras är inte alltid helt klart. Vi upprepar därför förslaget, som riksdagen beslutade redan våren 2004 (bet. 2005/06:UbU8), om att en utredning om de eftergymnasiala yrkesutbildningarna skyndsamt skall tillsättas.

10. Rätt till utbildning för vuxna med utvecklingsstörning, punkt 9 (m, fp, kd, c)

av Ulf Nilsson (fp), Sten Tolgfors (m), Margareta Pålsson (m), Ana Maria Narti (fp), Peter Danielsson (m), Torsten Lindström (kd) och Håkan Larsson (c).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 9 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om rätt till utbildning för vuxna med utvecklingsstörning. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2005/06:Ub383 yrkande 3, 2005/06:Ub426 yrkande 51 och 2005/06:Ub593 yrkande 14 och avslår motionerna 2005/06:So364 yrkande 4 och 2005/06:Ub322.

Ställningstagande

Vuxna med utvecklingsstörning är diskriminerade i det svenska utbildnings-samhället. Vuxna med en utvecklingsstörning eller som av andra orsaker gått i särskolan som barn innefattas inte i samma rätt till grundläggande vuxenutbildning som andra vuxna gör. Vi anser därför att personer med särskola som bakgrund bör ha tillträde till vuxenutbildning efter samma principer som övriga vuxna. Kommunerna skall vara skyldiga att anordna utbildning motsvarande grundsärskolan och träningsskolan för alla vuxna med utvecklingsstörning. Vi föreslår också att vuxna med utvecklingsstörning även skall ha rätt till utbildning motsvarande gymnasiesärskolan. Regeringen har tidigare sagt att en utbyggnad av särvux skall äga rum i den takt som tillgången på personal medger, men man avsätter inga resurser för att utbilda mer personal och ger inga förslag på hur fler lärare skall lockas till utbildningen.

11. Rätt till utbildning för vuxna med funktionshinder, punkt 10 (m, fp, kd, c)

av Ulf Nilsson (fp), Sten Tolgfors (m), Margareta Pålsson (m), Ana Maria Narti (fp), Peter Danielsson (m), Torsten Lindström (kd) och Håkan Larsson (c).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 10 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om rätt till utbildning för vuxna med funktionshinder. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2005/06:Ub383 yrkande 5 och 2005/06:Ub533 yrkande 2 och avslår motion 2005/06:Ub248.

Ställningstagande

Vi anser att vuxna med funktionshinder av olika slag skall ha samma möjligheter att studera som andra vuxna. Detta är i hög grad en jämlikhets- och en rättvisefråga. Det finns många olika hinder, t.ex. att lokalerna inte är anpassade till rörelsehindrade, att det inte finns läromedel för synskadade eller att ingen vill betala för teckentolkar för hörselskadade som borde ha rätt till det. Det gäller också personligt stöd i form av stödundervisning, personlig assistans eller tolktjänst för döva samt förflyttning till och från utbildningslokalerna. Vi anser att människor med funktionshinder av olika slag skall ha likvärdiga möjligheter och samma rätt till en högkvalitativ utbildning som övriga medborgare. Kommunerna måste öka sina ansträngningar att göra lokalerna tillgängliga även för rörelsehindrade. Kommunikationen med läraren kan ske via dator och telefon, men även rörelsehindrade måste ha möjlighet att träffa lärare och studiekamrater, lyssna på föreläsningar och genomgångar samt delta i grupparbeten. Skollokalerna måste vara tillgängliga även för rörelsehindrade.

12. Inrättande av en yrkeshögskola, punkt 11 (fp)

av Ulf Nilsson (fp) och Ana Maria Narti (fp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 11 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om inrättande av en yrkeshögskola. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:Kr376 yrkande 22, bifaller delvis motion 2005/06:Ub237 yrkande 1 och avslår motionerna 2005/06:Ub254 yrkande 1, 2005/06:Ub450 yrkandena 1 och 2 samt 2005/06:Ub501 yrkande 5.

Ställningstagande

Den kvalificerade yrkesutbildningen måste stärkas. Det finns ett allt större behov av eftergymnasial utbildning som inte hör hemma i den traditionella akademiska traditionen, där forskningsanknytning till utbildningen är ett krav. Vi anser att Sverige behöver riktiga, reguljära yrkes- eller fackhögskolor. Fackhögskolorna skall erbjuda kvalificerad yrkesutbildning och viss förberedelse för högre utbildning. Efter genomgången kvalificerad yrkesutbildning skall studenten sedan ha möjlighet att vid ett universitet tillgodoräkna sig en del av poängen i kurser inom ett ämnesområde.

13. Inrättande av en yrkeshögskola, punkt 11 (kd)

av Torsten Lindström (kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 11 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om inrättande av en yrkeshögskola. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2005/06:Ub450 yrkandena 1 och 2 samt 2005/06:Ub501 yrkande 5 och avslår motionerna 2005/06:Kr376 yrkande 22, 2005/06:Ub237 yrkande 1 och 2005/06:Ub254 yrkande 1.

Ställningstagande

Kristdemokraterna menar att det saknas en enkel, tydlig och kraftfull organisation för kvalificerad yrkesutbildning. I ett demokratiskt samhälle skall det finnas utbildningsalternativ för alla. Alla har inte fallenhet och intresse för teoretiska studier. Företagen behöver inte akademiker för alla uppgifter men väl kompetenta medarbetare. Trots stora ansträngningar rekryterar fortfarande högskolan relativt få studenter från studieovana miljöer och en arbetslivsanknuten, yrkesinriktad utbildning är viktig för att bredda rekryteringen. Kristdemokraterna anser att det är dags att samla alla goda försök som pågår under ett tak, i en yrkeshögskola av hög nationell kvalitet och utformad i nära samarbete med det lokala näringslivet. Yrkeshögskolan – liksom de konstnärliga högskolorna – ryms väl inom 1 kap. 2 § högskolelagen, som fastslår att staten skall anordna högskolor för ”utbildning som vilar på vetenskaplig eller konstnärlig grund samt på beprövad erfarenhet”. Därmed borde det vara möjligt att redan inom befintlig högskolelag och högskoleförordning samla både yrkesutbildningar och kortare yrkeskurser.

14. Yrkeshögskolans organisation och uppgifter m.m., punkt 12 (kd)

av Torsten Lindström (kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 12 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om yrkeshögskolans organisation och uppgifter. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:Ub450 yrkandena 4–9.

Ställningstagande

Kristdemokraterna menar att yrkeshögskolan skulle kunna fungera som en paraplyorganisation, där de olika aktörerna samverkar, men ändå behåller sin egenart. Ytterligare en poäng med den nya yrkeshögskola vi föreslår är att det blir ett enhetligt system för bedömning och examination. Det är viktigt att det finns goda möjligheter att växla mellan olika former av utbildning, på samma sätt som sker i högskolan i dag. En person med examen från yrkeshögskolan skall kunna bygga vidare på sina studier inom högskolan genom validering. Har den studerande yrkeshögskoleutbildning måste det finnas bryggor som möjliggör att den studerande som så önskar kan söka annan akademisk högskoleutbildning och vice versa. Yrkeshögskolan bör organiseras som separata enheter med egna styrelser, på samma sätt som de befintliga högskolorna. Fördelen med en sådan organisation är att man förmedlar en mycket tydlig bild av yrkeshögskolan som en separat enhet. En alternativ modell kan vara att yrkeshögskolan bildar en egen fakultet eller liknande inom de befintliga högskolorna. Det viktigaste är dock att möjligheten till lokala lösningar kan sätta kvaliteten i centrum. Yrkeshögskoleutbildningar kan omfatta 40–120 poäng där 1 poäng motsvarar en veckas studier. Vid införande av yrkeshögskolan bör det finnas utrymme att anordna kortare utbildningar såväl som längre utbildningar på upp till 120 poäng. Detta gör det möjligt att skapa broar mellan yrkeshögskolan och den yrkesnära forskningen, men också till högskolan. För att säkra utbildningens kvalitet måste branschorganisationerna vara aktiva deltagare i yrkeshögskolan. I stället för en traditionell examen utfärdad av respektive utbildningsanordnare bör branschorganisationerna ha ett starkt medinflytande över examinationen. Tonvikten i nuvarande högskoleutbildning ligger på påståendekunskap – vetenskaplig eller teoretisk kunskap. En annan typ av kunskap är förtrogenhetskunskapen – tyst kunskap, beprövad erfarenhet. Införandet av en ny doktorsutbildning skulle innebära att man beaktar även denna kunskap. Att utveckla metoder för beskrivning och strukturering av förtrogenhetskunskap är en intressant och nydanande inriktning för vetenskapssamhället, på samma sätt som det konstnärliga utvecklingsarbetet vid de konstnärliga högskolorna. Yrkeskunskaper bygger också

på mer traditionellt vetenskapligt beprövade kunskaper. Ett vetenskapligt förhållningssätt krävs för att utveckla yrkeskunnandets metoder och material. Kristdemokraterna anser att forskningsvägarna för den kvalificerade yrkeskunskapen bör utredas. Dessutom finns stora möjligheter att knyta industriforskningsinstitutet till yrkeshögskolan. Industriforskningsinstitutet har andra mål än högskolan. De skall bidra till industrins konkurrenskraft genom riktad och målmedveten kunskapsuppbyggande och problemlösande verksamhet med forskning och utveckling som ett väsentligt medel. Institutets forskning är kraftigt underdimensionerad i Sverige, och statens deltagande har varit mycket litet. En sammanhållen yrkeshögskola skulle kunna innebära en vitalisering av institutets forskning. Slutligen anser vi att yrkeslärarutbildningen böra vara en del av yrkeshögskolan för att stärka sambanden mellan yrkesutbildning på olika nivåer.

15. Flexibla system för den kvalificerade yrkesutbildningen, punkt 15 (c)

av Håkan Larsson (c).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 15 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om ett flexibla system för den kvalificerade yrkesutbildningen. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:Ub426 yrkande 54.

Ställningstagande

Centerpartiet menar att det för att öka tillväxten och stimulera företagets utveckling krävs utbildningsinsatser av det slag som en kvalificerad yrkesutbildning ger. Flexibiliteten och möjligheten att anpassa sig efter behoven på den lokala arbetsmarknaden måste också öka. Utbildningarna inom den kvalificerade yrkesutbildningen har visat sig vara mycket effektiva i att få fler i arbete och därför bör antalet platser öka. Den lokala möjligheten att göra förändringar i inriktning och antal platser per utbildning bör också öka.

16. Hantverksutbildning, punkt 17 (m, fp, kd)

av Ulf Nilsson (fp), Sten Tolgfors (m), Margareta Pålsson (m), Ana Maria Narti (fp), Peter Danielsson (m) och Torsten Lindström (kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 17 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om hantverksutbildning. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:Ub284 och avslår motionerna 2005/06:Ub217 och 2005/06:Ub372.

Ställningstagande

Det råder stor brist på yrkesutbildade hantverkare i dag, och den kommer att öka. Sverige ligger långt efter övriga länder i Europa när det gäller att kunna erbjuda olika hantverksutbildningar. Behovet av ett nytt utbildningssystem – utöver de kvalificerade yrkesutbildningarna – är stort. Det handlar om ungdomar som gått ett yrkesförberedande program och som inte kan erbjudas fördjupad praktisk utbildning, men också andra som valt fel gymnasieprogram eller vuxna som vill satsa på ett hantverksyrke senare i livet.

17. Inrättande av en musikinstrumentmakarutbildning, punkt 18 (kd)

av Torsten Lindström (kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 18 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om inrättande av en musikinstrumentmakarutbildning. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:Ub256.

Ställningstagande

Behovet av musikinstrumentmakare är stort. Medelåldern bland dagens yrkesverksamma är hög. Det är dags för initiativ att möta detta behov. Nu finns förslag att förlägga en ny musikinstrumentskola i Katrineholm. Skolan skulle bli ett naturligt mötes- och kunskapscentrum i nära samarbete med både svenska lärosäten och utländska mästare. Utbildningen skulle kunna leda fram till gesällbrev eller mästarbrev. Idén stämmer väl med den kristdemokratiska tanken om yrkeshögskolor. Vid riksdagens tidigare behandling av detta förslag har hänvisats till att ansökan om att få starta en musikinstrumentmakarutbildning ingivits under beteckningen kvalificerad yrkesutbildning. Det är emellertid inte ett fullgott sätt att hantera frågan eftersom det ger utrymme för osäkerhet i planeringen av utbildningen. I stället bör, i särskild ordning via lämpliga myndigheter och deras regleringsbrev, uppbyggnaden av en musikinstrumentmakarutbildning initieras.

18. Utbildningssatsning på undersköterskor, punkt 20 (kd)

av Torsten Lindström (kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 20 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om en utbildningssatsning på undersköterskor. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:So703 yrkande 23.

Ställningstagande

Undersköterskornas roll måste uppvärderas. Utbildning och kompetenskrav bör därför ses över och nya karriärvägar erbjudas för att göra ett av vårdens viktigaste yrken mera statusfyllt. Utarbetade kriterier och mätbar kvalitet skall systematiskt och fortlöpande kunna dokumenteras och utvärderas. Kristdemokraterna anser att den nyutbildade undersköterskan skall erhålla ett bevis på god utbildning som garanterar kompetens och lämplighet. Det finns anledning att se över möjligheterna till en differentierad utbildningssatsning på undersköterskor som ger formell kompetens att hantera såväl läkemedel som demensvård. Arbetet som undersköterska skall vara förenat med yrkesstolthet och arbetsglädje. Även i fråga om sjuksköterskornas roll och ansvar behöver framtidens rekryteringsmöjligheter förbättras. Yrkesinnehåll, kompetenskrav och karriärvägar behöver förnyas och utvecklas.

19. Validering av yrkeskunskaper, punkt 21 (v, mp)

av Britt-Marie Danestig (v) och Mikaela Valtersson (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 21 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om validering av yrkeskunskaper. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:Kr331 yrkande 7 och avslår motionerna 2005/06:Sf333 yrkandena 8 och 9, 2005/06:Sf389 yrkande 6, 2005/06:Ub418, 2005/06:Ub439, 2005/06:Ub441, 2005/06:Ub533 yrkande 5 och 2005/06:Ub580 yrkande 1.

Ställningstagande

I dag sker validering endast gentemot gymnasiestudier, högskole- och universitetsstudier samt specifika yrken. Folkhögskolorna har en unik ställning och ingår inte i det reguljära utbildningssystemet men ger genom sitt varierade kursutbud kvalifikationer både för högre studier och för arbetsli-

vet. Valideringsdelegationens arbete med validering bör därför omfatta även folkhögskolorna, och ett system för validering av folkhögskolekurser bör utvecklas.

20. Validering av yrkeskunskaper, punkt 21 (kd)

av Torsten Lindström (kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 21 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om validering av yrkeskunskaper. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2005/06:Sf389 yrkande 6 och 2005/06:Ub533 yrkande 5 och avslår motionerna 2005/06:Sf333 yrkandena 8 och 9, 2005/06:Kr331 yrkande 7, 2005/06:Ub418, 2005/06:Ub439, 2005/06:Ub441 och 2005/06:Ub580 yrkande 1.

Ställningstagande

Kristdemokraterna har länge drivit frågan om att utveckla ett väl fungerande system för validering. Validering är av stor betydelse, såväl för personer med låg formell utbildning och en hög grad av erfarenhetsbaserad kunskap som för personer som har genomgått utbildning i otraditionella former, här hemma eller utomlands. Genom validering kan innehållet i en utbildning anpassas efter den enskildes förkunskaper. Därmed kan studietiden förkortas. Validering kan användas för att finna rätt utbildningsnivå och göra det möjligt att gå in på en högre nivå utan att man har de formella betygen. Validering kan även användas för att underlätta möjligheten till arbete. Många har värdefulla kunskaper förvärvade genom lång arbetslivserfarenhet, eller genom utbildning i ett annat land. Dessa kunskaper kan genom validering tas till vara och användas vid rekryteringen till en tjänst. Att kunna validera kunskaper från såväl formellt som informellt lärande är avgörande för en framgångsrik vuxenutbildning. I utformandet av ett system för livslångt lärande är validering av kompetens och tillvaratagande av den kunskap som människor skaffat sig i ett annat land eller utanför utbildningssystemet ett måste. I dag har arbetssökande med reella kunskaper utan formell utbildning ett sämre utgångsläge på arbetsmarknaden, något som måste förändras.

21. Validering av yrkeskunskaper, punkt 21 (c)

av Håkan Larsson (c).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 21 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om validering av yrkeskunskaper. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:Sf333 yrkandena 8 och 9 samt avslår motionerna 2005/06:Sf389 yrkande 6, 2005/06:Kr331 yrkande 7, 2005/06:Ub418, 2005/06:Ub439, 2005/06:Ub441, 2005/06:Ub533 yrkande 5 och 2005/06:Ub580 yrkande 1.

Ställningstagande

Integrationen på arbetsmarknaden kan underlättas genom att invandrarnas kompetens snabbare tas till vara. En undersökning från Integrationsverket visar att endast 25 % av de nyanlända flyktingarna har fått sin utbildning värderad och att ännu färre har fått sin yrkeserfarenhet validerad efter två år i introduktion. Flera av de människor som har examina från ett annat land har svårt att få ett arbete i Sverige som motsvarar deras kunskap och kompetens. Utländska utbildningar har inte samma status som de svenska trots att de ofta håller samma, eller högre, kvalitet som utbildningar i Sverige. Det är dags att erkänna kvaliteten på utländska utbildningar och ha tydliga kriterier och standardiserade metoder för att mäta kompetens och betyg på ett korrekt sätt, s.k. validering. Centerpartiet vill erbjuda allmänna tester på de faktiska kunskaper som en person har. Testerna skall erbjudas ofta och vid regelbundet återkommande tillfällen på de flesta av landets högskolor och universitet. Valideringsprocessen skall få ta maximalt tre månader. Också bedömningen av praktiska yrkeskunskaper måste förbättras. En modell som genomförts i Finland där alla har rätt att visa upp sina kunskaper i ett fristående yrkesprov är värd att pröva. Provet skall vara oberoende av hur individen skaffat sig yrkeskunskaperna och erfarenheterna.

22. Konkurrensutsättning av svenskundervisning för invandrare, punkt 22 (m, fp, c)

av Ulf Nilsson (fp), Sten Tolgfors (m), Margareta Pålsson (m), Ana Maria Narti (fp), Peter Danielsson (m) och Håkan Larsson (c).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 22 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om konkurrensutsättning av svenskundervisning för invandrare. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2005/06:Sf333 yrkande 10 och 2005/06:Ub402 yrkande 1.

Ställningstagande

Vi anser att svenskundervisningen för invandrare behöver förbättras. Dagens system bör ersättas med en utbildningspeng – en sfi-check – där var och en själv kan välja utbildare. Undervisningen behöver individualiseras eftersom de som behöver sfi-undervisning har olika studievana och olika behov av inriktning på undervisningen. Någon har kanske knappt haft möjlighet till skolgång tidigare, medan någon annan har doktorerat i sitt tidigare hemland. Ju högre utbildning och ju mer studievana människor har när de flyttar till Sverige, desto snabbare går det att lära sig språket och man kan börja söka arbete tidigare. Eftersom svenskspråkundervisningen inte är centraliserad blir resultaten olika i skilda kommuner. Resultatet skiljer sig också mellan skolor och även mellan lärare. Också därför måste sfi individualiseras och intensifieras både vad gäller språkkunskaper och samhällskunskap. Detta kan genomföras genom systemet med sfi-checkar för svenskundervisning efter behov vid valfri utbildningsinstitution.

23. Svenskundervisning för invandrare inom vuxenutbildningen, punkt 23 (m, fp)

av Ulf Nilsson (fp), Sten Tolgfors (m), Margareta Pålsson (m), Ana Maria Narti (fp) och Peter Danielsson (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 23 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om svenskundervisning för invandrare inom vuxenutbildningen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2005/06:Kr8 yrkande 11 och 2005/06:Ub383 yrkande 4 och avslår motion 2005/06:Ub356 yrkande 2.

Ställningstagande

Vi anser att svenskundervisningen måste förändras radikalt och i betydligt högre grad anpassas till olika individers behov och förutsättningar. Vi föreslår att sfi upphör som egen skolform och inordnas i den kommunala utbildningen för vuxna. Då kommer samma lagar och förordningar, samma kvalitetskrav och samma uppföljning och utvärdering att gälla för sfi som för övrig vuxenutbildning. Därmed läggs också ett tydligt ansvar för utvecklingen av sfi på Skolverket. Genom integreringen med vuxenutbildningen

skapas också förutsättningar att kombinera sfi med annan utbildning på grundläggande eller gymnasial nivå. Förslaget att kommunerna skall ha ansvaret för sfi innebär inte att kommunerna också skall genomföra all undervisning. Studieförbund, folkhögskolor, frivilligorganisationer och privata anordnare har i många fall visat sig vara mer framgångsrika när det gäller att anpassa utbildningen till olika målgruppers behov och förutsättningar och att kombinera utbildningen med praktik. För akademiker med god studievana kan högskolemiljön vara en lämplig utbildning även i sfi. Vi menar alltså att sfi bör erbjudas i mycket flexibla former av olika anordnare.

24. Svenskundervisning för invandrare inom vuxenutbildningen, punkt 23 (v)

av Britt-Marie Danestig (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 23 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om svenskundervisning för invandrare inom vuxenutbildningen. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:Ub356 yrkande 2 och avslår motionerna 2005/06:Kr8 yrkande 11 och 2005/06:Ub383 yrkande 4.

Ställningstagande

Det är viktigt att det går att läsa även ämnen inom vuxenutbildningen samtidigt som man lär sig svenska. Ämnen som samhällskunskap och hem- och konsumentkunskap kan ge värdefull kunskap om det svenska samhället och hur man klarar de dagliga verksamheterna i hem och samhälle. När man integrerar undervisningen i svenska för invandrade med undervisning i andra ämnen underlättas också inläringen i svenska språket. Myndigheten för skolutveckling bör genom att visa på de goda exempel som finns stimulera kommunerna att verka för att fler inom vuxenutbildningen arbetar på detta sätt.

25. Svenskundervisning för invandrare i folkhögskola, punkt 24 (s)

av Jan Björkman (s), Majléne Westerlund Panke (s), Agneta Lundberg (s), Nils-Erik Söderqvist (s), Louise Malmström (s), Sören Wibe (s), Mikael Damberg (s) och Christer Adelsbo (s).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 24 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om svenskundervisning för invandrare i folkhögskola. Därmed avslår riksdagen motionerna 2005/06:Sf336 yrkande 35, 2005/06:Kr331 yrkande 5 och 2005/06:Ub356 yrkande 5.

Ställningstagande

Vi vill peka på att kommunen, som enligt gällande regler är huvudman för sfi, enligt 13 kap. 9 § skollagen (1985:1100) redan kan uppdra åt andra, t.ex. folkhögskolor, att anordna sfi. Vi anser därför att yrkandena bör avslås.

26. Ny benämning på svenskundervisning för invandrare, punkt 26 (v)

av Britt-Marie Danestig (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 26 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om en ny benämning på svenskundervisning för invandrare. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:Ub356 yrkande 1.

Ställningstagande

Svenskundervisning för invandrare skall enligt nu gällande reglering förbereda invandrade för en bred språkanvändning. Sfi skall vara en källa till språkkunskap och språkutveckling men också en brygga till livet i Sverige. Vänsterpartiet menar att en förbättring vore att ändra benämningen till svenska för invandrade och anser därför att regeringen bör återkomma till riksdagen med ett förslag med nämnd innebörd. Orsaken är främst de definitionsoklarheter som råder för begreppet invandrare.

27. Individualisering och praktik inom svenskundervisning för invandrare, punkt 27 (m, fp, kd, c)

av Ulf Nilsson (fp), Sten Tolgfors (m), Margareta Pålsson (m), Ana Maria Narti (fp), Peter Danielsson (m), Torsten Lindström (kd) och Håkan Larsson (c).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 27 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om individualisering och praktik inom svenskundervisning för invandrare. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2005/06:Sf333

yrkande 11, 2005/06:Sf389 yrkandena 2 och 3 samt 2005/06:Kr4 yrkande 6 och avslår motionerna 2005/06:Sf336 yrkande 33, 2005/06:Ub356 yrkande 3 och 2005/06:A258 yrkande 12.

Ställningstagande

Svenska för invandrare är en utbildningsform som är till för att ge varje enskild invandrare en god start i Sverige. Men som utbildningen har sett ut hittills är den inte skapad för den enskilde utan för kollektivet. Det formella regelverket är visserligen ändrat, men fortfarande gagnar utbildningen mer kollektivet än den enskilde. Det har bl.a. resulterat i att de som kommit till Sverige helt utan eller med en låg utbildning kan gå i flera år utan att klara sfi. Vi anser att svenskundervisningen måste kunna möta individer med en rad varierande behov och kunskaper. Därför behövs det olika utbildningsnivåer. Dessutom måste det finnas en möjlighet för dem som har en akademisk bakgrund att läsa svenska som andraspråk på högskolenivå. Vi måste skapa förutsättningar för invandrare att kombinera olika saker såsom praktik, studier och arbete. Möjligheten att varva undervisning med praktik kan underlättas genom ett nära samarbete mellan kommunen, arbetsförmedlingen, frivilligorganisationer och näringslivet. God praktik kan ge ovärderliga erfarenheter när det gäller språkinläring och kunskaper om hur arbetslivet i Sverige fungerar men också förbättra möjligheterna till förankring på arbetsmarknaden.

28. Individualisering och praktik inom svenskundervisning för invandrare, punkt 27 (v, mp)

av Britt-Marie Danestig (v) och Mikaela Valtersson (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 27 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om individualisering och praktik inom svenskundervisning för invandrare. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2005/06:Sf336 yrkande 33 och 2005/06:Ub356 yrkande 3 och avslår motionerna 2005/06:Sf333 yrkande 11, 2005/06:Sf389 yrkandena 2 och 3, 2005/06:Kr4 yrkande 6 och 2005/06:A258 yrkande 12.

Ställningstagande

Vi anser att det ligger i allas, inte bara de invandrades, intresse att alla som bor i Sverige ges möjlighet att lära sig det svenska språket. Dåliga kunskaper i svenska handlar oftast inte om oförmåga eller ovilja att lära utan om brister i själva systemet. I dag finns det problem med undervisningen i svenska för invandrade och den behöver därför reformeras. För att förbättra undervisningen i svenska för invandrade behövs en tydligare

individualisering och fler undervisningstimmar per vecka. Svenska för invandrade skall kunna läsas i kombination med praktik, arbetslivsorientering, validering, annan utbildning eller förvärsarbete.

29. Utbildningsinnehållet i svenskundervisningen för invandrare, punkt 28 (kd)

av Torsten Lindström (kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 28 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om utbildningsinnehållet i svenskundervisningen för invandrare. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:Sf389 yrkande 4 och avslår motionerna 2005/06:Sf282 yrkande 5, 2005/06:Sf336 yrkande 57, 2005/06:So316 yrkande 4, 2005/06:So429 yrkande 12 och 2005/06:Ub389.

Ställningstagande

Kristdemokraterna anser att det skall finnas kurser med yrkesspecifik utbildning. Utbildningarna bör kunna anpassas till akademiker men också till lågutbildade i form av korta branschriktade kurser varvade med yrkesarbete. Varje kurs skall innehålla svenska med yrkesterminologi. Efter avslutad kurs och en tids arbete skall det vara möjligt att återkomma till en fortsättningskurs för att sedan eventuellt avancera inom yrket.

30. Utbildningsinnehållet i svenskundervisningen för invandrare, punkt 28 (v)

av Britt-Marie Danestig (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 28 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om utbildningsinnehållet i svenskundervisningen för invandrare. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:Sf336 yrkande 57 och avslår motionerna 2005/06:Sf282 yrkande 5, 2005/06:Sf389 yrkande 4, 2005/06:So316 yrkande 4, 2005/06:So429 yrkande 12 och 2005/06:Ub389.

Ställningstagande

Ett samhälles utbildningsväsende har bl.a. till uppgift att fördjupa människors kunskaper om demokratins möjligheter och gränser. Denna uppgift bör självklart gälla alla delar av utbildningsväsendet. Därför bör det inom

uppdraget för vuxen- och sfi-undervisningen ingå kursmoment i samhälls- och medborgarkunskap, där demokratins möjligheter och gränser tydliggörs, liksom invånarnas rättigheter och skyldigheter. Det skall här särskilt ingå att informera om situationen för personer med utländsk bakgrund i samhället och om det skydd som lagstiftningen mot diskriminering ger.

31. Behörighetskrav för lärare i svenskundervisning för invandrare, punkt 30 (v)

av Britt-Marie Danestig (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 30 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om behörighetskrav för lärare i svenskundervisning för invandrare. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:Sf336 yrkande 36.

Ställningstagande

I den ordinarie skolan är kraven höga och tydliga när det gäller de undervisande lärarnas kompetens och ”behörighet”. För att uppnå nödvändig kvalitetshöjning på svenska för invandrade måste samma krav ställas på undervisande lärare.

32. Uppdrag till Myndigheten för skolutveckling angående sfi, punkt 31 (v)

av Britt-Marie Danestig (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 31 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om ett uppdrag till Myndigheten för skolutveckling angående sfi. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:Ub356 yrkande 4.

Ställningstagande

Många invandrade föräldrar upplever barnen som en viktig länk till det svenska samhället. Barnens skola är också den institution i samhället man har mest kontakt med. Att utvidga skolans roll genom att förlägga undervisning i svenska för invandrade till skolans lokaler och även bedriva viss undervisning tillsammans över generationsgränser skulle för många, särskilt kvinnor, underlätta studierna. Vi föreslår i vår motion om skolan (se mot. 2005/06:Ub354) att föräldrar som läser svenska i skolan också skulle

kunna utgöra en viktig resurs för skolan genom att göra praktik och liknande inom skolans verksamheter. På olika sätt vill vi således skapa en skola öppen för både elever och föräldrar. Myndigheten för skolutveckling bör ges i uppdrag att inom ramen för sitt sfi-arbete och genom att ta del av erfarenheter från liknande försök i bl.a. Holland och Storbritannien samla och visa fram goda exempel på hur den föreslagna sortens samorganisation och samverkan kan ske.

Särskilda yttranden

1. Individualisering och praktik inom svenskundervisning för invandrare, punkt 27 (fp)

Ulf Nilsson (fp) och Ana Maria Narti (fp) anför:

Integrationsverket har redovisat att det år 2003 fanns ca 30 000 akademiker från andra länder som var arbetslösa eller hade arbetsuppgifter som de var överkvalificerade för. Det behövs därför kurser som är speciellt inriktade mot olika kategorier av invandrarakademiker. Kurserna bör göras tillgängliga via Internet samt via kommunala lärcentrum, datortek och Nationellt centrum för flexibelt lärande. Högskolor, kommuner och andra behöver samarbeta för att genomföra denna breda satsning. Skolverket och Högskoleverket bör få i uppdrag att föreslå nödvändiga regeländringar och finansiering för att nämnda utbildningssatsning skall kunna genomföras.

2. Utbildningsinnehållet i svenskundervisningen för invandrare, punkt 28 (m)

Sten Tolgfors (m), Margareta Pålsson (m) och Peter Danielsson (m) anför:

Vi moderater accepterar inte att vissa människors rättigheter är mindre värda än andras. Alla barn, ungdomar och vuxna oavsett kultur, etnisk och religiös bakgrund måste få leva sina liv i frihet och kunna få sina livsdrömmar realiserade. Därför bör information kring förbud mot könsstympning, barnäktenskap, arrangerade äktenskap, förbud mot barnaga och barnkonventionen ingå i grundläggande sfi, i alla fall då det kan anses behövligt.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Motioner väckta med anledning av prop. 2005/06:2

2005/06:Kr4 av Birgitta Sellén m.fl. (c):

6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att invandrare bör ha möjlighet att öva på och lära sig det svenska språket i arbetslivet.

2005/06:Kr8 av Lennart Kollmats m.fl. (fp):

11. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om svenskundervisningen för vuxna invandrare.

Motioner från allmänna motionstiden hösten 2005

2005/06:Sf282 av Annika Qarlsson och Kerstin Lundgren (båda c):

5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av yrkesanpassad svenskundervisning med arbetscoaching för nyanlända vuxna.

2005/06:Sf333 av Birgitta Carlsson m.fl. (c):

8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om validering där tester, som har tydliga kriterier och standardiserade metoder, erbjuds på faktiska kunskaper.
9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om validering av praktiska kunskaper genom ett fristående yrkesprov, som skall vara oberoende av hur individen skaffat sig yrkeskunskaperna och erfarenheterna.
10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om att införa en utbildningspeng för sfi där var och en själv kan välja utbildare.
11. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om att införa en individualiserad språkundervisning varvad med praktik.

2005/06:Sf336 av Lars Ohly m.fl. (v):

33. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om förbättringar av sfi-undervisningen.

35. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att folkhögskolorna får behörighet till sfi-undervisning.
36. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behörighetskrav för lärare i sfi.
57. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att inom ramen för vuxen- och sfi-undervisningen tydliggöra demokratins möjligheter och gränser samt att särskilt informera om situationen för personer med utländsk bakgrund i samhället och om det skydd som lagstiftningen mot diskriminering ger.

2005/06:Sf389 av Sven Brus m.fl. (kd):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en flexibel och individanpassad svenskundervisning.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att kombinera svenskundervisning med praktik/lärlingsplats eller arbete.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om yrkesspecifik språkundervisning.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om vuxenutbildningen.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att förbättra valideringssystemet.

2005/06:So316 av Marietta de Pourbaix-Lundin och Inger René (båda m):

4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att undervisning i sex- och samlevnadsfrågor bör ingå i sfi-undervisningen.

2005/06:So364 av Peter Eriksson m.fl. (mp, -):

4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om sårbarhet som en garanterad rättighet.

2005/06:So429 av Hillevi Engström (m):

12. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att det i grundläggande sfi-utbildning och även på andra sätt införs tydlig information kring förbud mot könsstympning, barnäktenskap, arrangerade äktenskap, förbud mot barnaga och barnkonventionen.

2005/06:So703 av Göran Hägglund m.fl. (kd):

23. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en differentierad utbildningssatsning på undersköterskor.

2005/06:Kr331 av Britt-Marie Danestig och Lennart Gustavsson (båda v):

5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att folkhögskolorna bör få sfi-behörighet.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att Valideringsdelegationens arbete med validering även skall omfatta folkhögskolorna.

2005/06:Kr333 av Maria Larsson (kd):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att ge folkhögskolan ett uppdrag att erbjuda svenska för invandrare som alternativ till den kommunala vuxenutbildningen.

2005/06:Kr364 av Ulrik Lindgren (kd):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om nationellt uppdrag för Musikkonservatoriet i Falun.

2005/06:Kr376 av Lennart Kollmats m.fl. (fp):

22. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om fackhögskolor för kvalificerad yrkesutbildning.

2005/06:Ub217 av Lars-Ivar Ericson och Birgitta Carlsson (båda c):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om hantverksutbildning för unga vuxna.

2005/06:Ub226 av Viviann Gerdin (c):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att reglerna för lärlingsbestämmelser som diskriminerar närstående skall undanröjas.

2005/06:Ub237 av Tobias Krantz (fp):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om inrättande av svenska yrkes- eller fackhögskolor ("colleges").
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att en lämplig lokaliseringsregion för en av dessa yrkes- eller fackhögskolor ("colleges") skulle vara Jönköpings län, gärna med Gnosjöregionen som ett viktigt centrum.

2005/06:Ub239 av Axel Darvik (fp):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att en yrkeshögskola med internationell inriktning skall inrättas i Göteborg och förslagsvis placeras i Angered.

2005/06:Ub248 av Christer Winbäck (fp):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om utvärdering av utbildningsinsatser för funktionshindrade.

2005/06:Ub254 av Liselott Hagberg (fp):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att inrätta yrkes- eller fackhögskolor i Sverige.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att lokalisera en av dessa yrkes- eller fackhögskolor till Södermanlands län.

2005/06:Ub256 av Torsten Lindström (kd):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om inrättandet av en samlad musikinstrumentmakarutbildning med hög internationell klass i Sverige.

2005/06:Ub259 av Tobias Krantz m.fl. (fp, m, kd, c):

4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att låta Jönköpings län bli försöksområde för ett nytt system med reguljära yrkeshögskolor.

2005/06:Ub283 av Sten Tolgfors m.fl. (m):

22. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om rätt till studier på komvux för att få högskolebehörighet.

2005/06:Ub284 av Cristina Husmark Pehrsson och Magdalena Andersson (båda m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av hantverksutbildning.

2005/06:Ub314 av Helena Bargholtz (fp):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att införa svenska fackhögskolor ("colleges"), vilket prövas genom försök vid Gotlands folkhögskolor.

2005/06:Ub322 av Birgitta Carlsson och Lars-Ivar Ericson (båda c):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att staten bör ta ansvar för att verksamheten inom sårbarhet blir tillgänglig i hela landet för dem som behöver denna form av utbildning.

2005/06:Ub327 av Kerstin Kristiansson Karlstedt och Hans Stenberg (båda s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om vuxenutbildning.

2005/06:Ub347 av Ulf Nilsson m.fl. (fp, m, kd, c):

9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om eftergymnasial yrkesutbildning.

2005/06:Ub356 av Britt-Marie Danestig m.fl. (v):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att regeringen skall återkomma med ett förslag om att använda benämningen undervisning i svenska för invandrade.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att uppdra till Myndigheten för skolutveckling att samla goda exempel och därigenom inspirera till integrering av undervisningen i svenska för invandrade med annan undervisning inom vuxenutbildning.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att återkomma med förslag om skärpta krav på individualisering av sfi-undervisningen.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att uppdra åt Myndigheten för skolutveckling att samla goda exempel och därigenom visa på möjligheten att förlägga undervisningen i svenska för invandrade vuxna till de skolor där deras barn går.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om att återkomma med förslag som ger folkhögskolorna rätt att bedriva undervisning i svenska för invandrade.

2005/06:Ub366 av Margareta Andersson och Rigmor Stenmark (båda c):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om material för modersmålsbaserad alfabetisering av vuxna invandrare.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om metoder för modersmålsbaserad alfabetisering av vuxna invandrare.

2005/06:Ub370 av Solveig Hellquist (fp):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av en finansierad skogsmaskinförutbildning i Västernorrland.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av skogsmaskinförare och utbildning som leder till jobb.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av en fördjupad analys av kostnader för finansiering av och kvalitet i skogsmaskinförutbildningar på olika orter.

2005/06:Ub372 av Birgitta Carlsson och Rigmor Stenmark (båda c):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att uppvärdera och säkerställa hantverksyrkenas fortlevnad.

2005/06:Ub383 av Ulf Nilsson m.fl. (fp):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om livslångt och livsvitt lärande och uppdrag till Skolverket att utveckla nya kursplaner för gymnasial vuxenutbildning.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om att vuxna utan treårig gymnasiekompetens skall ha rätt till gymnasieutbildning som minst ger behörighet för högskolan.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om att vuxna med utvecklingsstörning skall ha rätt till utbildning motsvarande grundsärskolan, träningsskolan och gymnasiesärskolan.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om att svenskundervisningen för invandrare skall inordnas i den kommunala vuxenutbildningen och erbjudas i flexibla former hos olika anordnare.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om att vuxna med funktionshinder skall ha samma möjligheter att studera på sina egna villkor som andra vuxna.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om behovet av bättre samordning av den eftergymnasiala yrkesutbildningen och att regeringen skyndsamt tillsätter en utredning om detta med uppgift att även utreda förutsättningarna att inrätta en svensk yrkeshögskola.

11. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om att den kommunala vuxenutbildningen skall vara en med ungdomsskolan likvärdig skolform och ge samma kompetens och behörighet.

2005/06:Ub389 av Hillevi Larsson och Anders Bengtsson (båda s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att göra samlevnadsundervisning till en obligatorisk del av sfi-undervisningen.

2005/06:Ub402 av Göran Lindblad (m):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att införa ett system med sfi-checkar.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att införa sfi-undervisning via tv, radio och Internet.

2005/06:Ub418 av Ann-Christin Ahlberg (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om möjligheten att validera kompetens inom fler yrken och för utländska utbildningar.

2005/06:Ub426 av Birgitta Sellén m.fl. (c):

51. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att ge personer med särskoleutbildning tillträde till vuxenutbildning.
53. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om vikten av det livslånga lärandet i vuxenutbildning.
54. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att ha ett mer flexibelt system för att kunna anpassa KY-utbildningar efter behov på den lokala arbetsmarknaden.
55. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en översyn av och samordning mellan de eftergymnasiala yrkesutbildningarna.

2005/06:Ub439 av Berit Högman m.fl. (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om snabbare och effektivare utveckling av validering som instrument för att fler med utländsk bakgrund skall få arbete i Sverige.

2005/06:Ub441 av Göran Persson i Simrishamn (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om validering av utbildningar.

2005/06:Ub450 av Torsten Lindström m.fl. (kd):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om stabila förutsättningar för utbildning i kvalificerad yrkeskunskap.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att all eftergymnasial kvalificerad yrkesutbildning samlas i en ny utbildningsform: yrkeshögskolan.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att tillsätta en parlamentarisk utredning för översyn och analys av den eftergymnasiala yrkesutbildningen.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att yrkeshögskolor som huvudmän skall kunna välja olika utförare av utbildningen.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att yrkeshögskolorna samlokaliseras med de regionala högskolorna där så är möjligt.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att utreda forskningsvägarna för den kvalificerade yrkeskunskapen.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om omfattningen på yrkeshögskoleutbildningarna.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att utreda kopplingen mellan yrkeshögskola och industriforskningsinstitut.
9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att yrkesläroverutbildningen bör vara en del av yrkeshögskolan.

2005/06:Ub455 av Åsa Lindestam (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att utreda hur tillgången till de lokala lärcentren blir mer jämlik i ett nationellt perspektiv.

2005/06:Ub464 av Billy Gustafsson (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om lämplig lokalisering av ny myndighet.

2005/06:Ub469 av Kerstin Andersson och Christer Skoog (båda s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om den eftergymnasiala yrkesutbildningen.

2005/06:Ub501 av Inger Davidson m.fl. (kd):

5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att yrkeshögskolor skall inrättas.

2005/06:Ub525 av Martin Nilsson (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om insatser för ökat livslångt lärande.

2005/06:Ub533 av Torsten Lindström m.fl. (kd):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om vuxnas rätt till utbildning på motsvarande gymnasienivå.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om funktionshindrades möjligheter till vuxenutbildning.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en stabil infrastruktur för vuxenutbildning.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att tillsätta en parlamentarisk utredning för vuxenutbildning.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om validering.

2005/06:Ub571 av Siw Wittgren-Ahl och Ulla Wester (båda s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om insatser för att göra yrkesinriktade utbildningar mer tillgängliga för dem som står längst bort från arbetsmarknaden.

2005/06:Ub580 av Jörgen Johansson och Birgitta Sellén (båda c):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om validering av kunskap som en naturlig del av arbetslivet.

2005/06:Ub593 av Inger Davidson m.fl. (kd):

14. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om rätten till utbildning vid särvux.

2005/06: MJ446 av Sven Gunnar Persson m.fl. (kd):

39. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att en fisketeknisk yrkeshögskoleutbildning bör etableras för att tillgodose näringens behov av välutbildad arbetskraft.

2005/06:N243 av Anita Brodén och Runar Patriksson (båda fp):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om KY-utbildning i Dalsland.

2005/06:N433 av Holger Gustafsson m.fl. (kd, c, fp, m):

5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av en satsning på yrkeshögskolor i Skaraborg.

2005/06:N438 av Mats Odell m.fl. (kd):

4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om yrkesutbildningen.

2005/06:A258 av Maria Wetterstrand m.fl. (mp, -):

12. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behov av att genomföra förändringar och förbättringar avseende introduktions- och språkutbildningar, liksom om rätten till hemspråksundervisning.